

NAUJA PORTUGALIJOS VYRIAUSYBĖS KRIZĖ

MASKVOS PLANAI BALKANUOSE

PARYŽIUS. — New York Times politinis komentatorius Sulzbergeris, Jugoslavijos Tito ir Rumunijos Ceausescu pasitarimų proga, rašo apie Rytų Europoje sklindančius gandus apie Sovietų Sąjungos intencijas Jugoslavijos atžvilgiu. Jau šį pavasarį Viena pasklido gandai, kad Maskva yra sudariusi planą, vadinamą "Polarką", pagal kurį Varšuvos pakto karinės jėgos turėtų užimti Jugoslaviją po prezidento Tito mirties. Šis planas būtų palietęs ir Austrijos teritoriją.

Sovietų vyriausieji karo vadai Varšuvos pakto valstybėse maršalas Jakubovskis ir generolas Štemenko šiais metais daug važinėjo po satelitinių valstybių sostines, tardamiesi su gynybos ministrais ir kariuomenių vadais. Bulgarijos komunistų partijos vadai Todor Živkov kovo mėnesį vėl užsiminė apie Bulgarijos įsijungimą į Sovietų Sąjungą.

Maršalas Jakubovskis buvo ir Rumunijoje, kur jis siūlė rumunų vadams duoti sovietų karo jėgoms Rumunijos Dobruđa provincijoje, prie Juodosios jūros specialias tranzito teises. Pasklido gandai, kad sovietai nori koridoriaus nugabenti savo kariuomenei į Bulgariją.

Rytų Europoje kalbama, kad Maskva planuoja po Tito mirties ne paprastai pulti ir okupuoti Jugoslaviją, bet pirmą specialią agentų pagalbą sukelti Jugoslavijos tautybų tarpe varžybą, įkaltinti nacionalines aistras serbų prieš kroatų ir, kilus neramumams, vadovaujantis Brežnevo deklaratimi, patiemis jugoslavams "kviesti" įvesti į Jugoslaviją savo divizijas tvarkiai atstatyti. Šitoks metodas buvo sėkmingai išbandytas Čekoslovakijoje 1968 m.

Paėmę Jugoslaviją savo kontrolėn, sovietų vadai tvirtai atsisotų ant Viduržemio jūros kranto. Austrija būtų apsupta, Albanija atkirsta, padidėtų grėsmė Graikijai ir Italijai. Jugoslavijai sugrįžus į Maskvos satelitų vaidmenį, n eilgai užtrukę ir Rumunijai tą patį padaryti.

Šitokios, Sulzbergerio nuomone, yra Ceausescu ir Tito pasikalbėjimų temos.

Trudeau tariai su vyriausybe

OTTAWA. — Laimėjęs rinkimus, Kanados liberalų partijos vadas Trudeau pradėjo pasitarimus su partijos vadais ir vyriausybės nariais. Liberalai padidino savo atstovų skaičių parlamente iš 109 iki 141 atstovo. Kartu Trudeau yra vienas stipriausių Vakarų politinių vadų, su penkerių metų mandatu ir stiprių užnagarių.

Svarbiausias liberalų laimėjimas įvyko Ontarijo provincijoje, kur gyvena trečdalis Kanados žmonių. Čia liberalų atstovai laimėjo 19 daugiau vietų, negu 1972 metais.

Quebecke, iš kur kilęs pats premjeras Trudeau, jo partija laimėjo dar didesnę persvarą. Premjero tėvas buvo prancūzų kilmės, o motina — škotė, todėl jis lygiai gerai jaučiasi tarp prancūziškai ir angliškai kalbančių kanadiečių.

NEW YORKOS. — Uostų darbininkai, besiderėdami dėl naujo darbo kontraktą, priėmė darbų pasiūlymą — 16,640 dol. metinės algos.

IŠ VISO PASAULIO

REYKJAVIKAS. N orvegijos, Islandijos, Britanijos ir Airijos mokslininkai nustatė, kad Islandijos gyventojų kraujo tipas yra panašesnis į Airijos gyventojų, negu į Skandinavijos kraštų. Spėjama, kad vikingai, sumuši britų salose ir Airijoje iš ten persikėlė į Islandiją, pasiimdami su savim ir nemažai vergų ir tarnų — keltų.

ADDIS ABABA. — Etiopijos kariuomenė įsakė suimti didžiausią šalies dvarponį, princa Mesfin Selesih ir slapstosios policijos viršininką pulk. Solomon Ke-dir. Jei jie nepasiduos geruojai, bus laikoma, kad jie prisipažįsta kaltais ir bus paskelbti už įstatymo ribų.

WASHINGTONAS. — Karo laivyno vadovybė nutarė parduoti metalo laužo įmonėms 291 atsarginius karo laivus, kurie yra pasenę ir išėję iš mados. Laivyno atsargos uostuose dar liko 536 "naftaline laikomi" karo laivai. Už laužą tikimasi gauti apie 20 mil. dol., kas užmokės tik trečdį naujos fregatos.

LITTLE ROCK. — Amerikoje jaučiamas centų trūkumas. Vienas Arkansas bankas pasiūlė 1.20 dol. už kiekvieną 100 centų. Šešiolikos metų Ricky Halter, kuris visą savo gyvenimą rinko centus, nunešė 149,462 centus į banką ir gavo 1,793.54 dol., padarydamas apie 300 dol. pelną.

TEL AVIVAS. — Izraelio kariniai sluoksniai atidengė, kad puolimą Libano uostuose vykdė laivyno nariai, įplaukę į uostus guminėmis valtėmis iš toliau stovinčių karo laivų. Ateityje Izraelis grąšina pulti palestiniečius pirmi, teroristams dar tebesiruošiant vykdėti puolimus Izraelyje.

MEKSIKA. — Lavonas, rastas Meksikoje netoli Hermosillo dykumos, yra amerikiečių diplomato John Pattersono, kuris buvo pagrobtas kovo mėn. Policija nustatė, kad jis buvo nužudytas. Banditai buvo pareikalavę už jo paleidimą pusės mil. dol., tačiau po to nebesusisiekė su jo žmona ir ji nežinojo, kam įteikti pinigų.

ATLANTA. — Aukščiausiojo Georgijos Teismo sprendimu Marcus Wayne Chenault, kuris nužudė Martin Luther King motiną, turi būti patikrintas, ar jis kompetetingas stoti į teismą. Kalinys nuvežtas į psichiatrinę ligoninę patikrinti sveikatos.

LONDONAS. — Britų darbo partijos narys, parlamento atstovas Christopher Mayhew išstojo iš darbo partijos ir perėjo į liberalų partiją. Jam nepatinka darbo partijos nusistatymas prieš Europos Rinką ir jis linkęs remti arabus. Darbiečiai, jo pareiškimu, per daug priklauso nuo kraštutinės kairės ir nuo darbo unijų.

Karštos vasaros dienos ir drėgmė kankina ne tik žmones, bet ir Sacramento zoologijos sodo gyventoją — "Suzy", kuri leidžia prižiūretojui į atvėsintą šaltu vandeniu, nepaisydama nei, kur jis stovi.

AMERIKA PARDAVĖ DAUG GINKLŲ

WASHINGTONAS. — Amerika pardavė per praėjusius finansinius metus ginklų už 8.5 bil. dolerių, nurodė Pentagono oficiali statistika. Ši suma yra 2 bil. dol. didesnė už ginklų, parduotus ar padovanotus visų valstybių per 1971 m. Daugiausia Amerikos ginklams pirkti išleido Viduriniųjų Rytų ir Persijos įlankos valstybės — apie 7 bil. dol. Į šią sumą neįeina ginklai Amerikos padovanoti Izraeliui, Jordanui ar Libanui.

Pentagono žiniomis, Sovietų Sąjunga ir satelitinės valstybės pardavė pernai ginklų už 2.5 bil. dol. Vakarų Europos valstybės pardavė jų už 2 bil. dol. Komunistinių valstybių ginklai daugiausia nuėjo į Egiptą, Siriją ir Iraką.

Šios skaitlinės nedžiugina pasaulio nusiginklavimo šalininkų. JAV kongresas gali pareikšti savo nepritaurimą tik tokiems ginklų pardavimams, kurie padengti Amerikos kreditais ar paskolų garantijomis. Tokie pardavimai sudaro tik 15% Amerikos ginklų prekybos, kiti 85% kongreso neliečia.

Nesunku pastebėti, kad daugiausia ginklų pirkto valstybės, kurios eksportuoja naftą ir tos šalys, kurios yra naftos šaltinių srityje. Iranas pirkto ginklų už 4 bil. dol., Izraelis — už 1 bil. dol., Saudi Arabija už 700,000 dol. Mažesnes sumas ginklams išleido Kuveitas, Libanas, Jordanas ir Jungtinis Arabų Emiratų.

Senatas svarsto bausmę Turkijai

WASHINGTONAS. — Senatorius Walter Mondale, dem., iš Minnesotos, pasiūlė senatę suspenduoti visą Amerikos paramą Turkijai, kuri vėl leido savo ūkininkams auginti opiumo aguronus, iš kurių pogrindyje pagaminamas heroinas Amerikos narkotikų vartotojams.

Valstybės departamentas laukia sugrįžtant sekretoriaus Kissingerio, kuris pasimatys su sugrįžusiu iš Ankaros ambasadorium Macomber. Amerika nenorėtų padidinti savo santykių su Turkija ir suspenduoti jai paramą. Toks Amerikos žygis galėtų pakenkti ir Amerikos bazėms Turkijoje.

WASHINGTONAS. — Turtingas buvusios Eisenhowerio vyriausybės protokolo šefas Wiley Buchanan Jr. atidengė, kad jam Baltieji Rūmai pasiūlė ambasadoriaus Londone vietą.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Prezidentas Nixonas ir sekretorius Kissingeris vakar pasakojė kongreso vadams apie kelionę į Maskvą ir sekretoriaus lankymąsi šešiose Europos šalyse.

Sekretorius Kissingeris "plumberių" teisme Washingtono trumpai buvo liudiniuku, pasakydamas, kad jis nieko nežinojo apie Ellsbergo "psichologinio profilio" pastangas ir nepasirūšino tokio profilio parūpinti.

Popiežius Paulius Vatikane atšaukė visas audiencijas, nes jam pradėjo spaudėti koją. Jis turįs artrozę.

Burmoje penki karo aviacijos lėktuvai, skrisdami formacijoje, atsimušė į kalną ir sudužo, visi 10 lakūnų žuvo.

Trys juodieji musulmonai, kurie pernai Washingtono išsivadė kitos sektos 7 narius, kiekvienas teisme gavo po 140 metų kalinimo. Žiauriai nužudyti buvo du suaugę ir 5 vaikai.

Luci Johnson, Patricko Nugento žmona, pagimdė trečią kūdikį — mergaitę, kuri pavadinta Rebecca Johnson Nugent.

Atstovų Rūmų teisiniam komitetui paskelbus kai kurias Baltųjų Rūmų pasikalbėjimų ištraukas, spaudos sekr. Ziegleris pasmerkė šitokią elgesį, sakdamas, kad reikėtų paskelbti visus parodymus, o ne tik tuos, kurie kenkia prezidentui.

Antradienį Čikagoje buvo 98 laipsniai, kas sumažė karščio rekordą tai dienai. Prieš tai karščiausia liepos 9-ta buvo 97 laipsniai 1946 metais. Normali Chicago liepos mėn. būna septynios 90 laipsnių dienos. Šiemet jau turėjome penkis.

Princas Sihanoukas Pekine pareiškė, kad Kambodijos sukilėliai nesiderės su išdavikiška Lon Nolo vyriausybe, kuri siūlo derėtis be jokių sąlygų.

NEW YORKAS. — Trys knygų leidyklos veda pasitarimus su buv. prezidento patarėjo Haldemano atstovais dėl Haldemano atsiminimų knygos išleidimo. Sakoma, kad Haldemanas už savo rankraštį reikalauja milijono dolerių.

KOELNAS. — Beate Klarfeld, pasižymėjusi karo nusikaltėlių gaudytoja V. Vokietijoje buvo nubausta dviem mėn. kalinimo už bandymą pagrobti K. Luschka, dabar biznierių, bet karo metu buvusį Paryžiaus Gestapo viršininką. Ponia Klarfeld bandė jį išvesti iš Vokietijos į Prancūziją ir atiduoti teismui, kuris jį už akių yra nubaudo kalinimu iki gyvos galvos.

PHILADELPHIA. — Federalinis teisėjas, gavęs dviejų vyrų skundą, nusprendė, kad vietinė keleivinių lėktuvų bendrovė negali diskriminuoti prieš vyrus, kurie nori gauti lėktuvų palydvių "stiuardesių" darbą.

WASHINGTONAS. — Prezidento advokatas James St. Clair pareiškė spaudai nežinąs, ar prezidentas Nixonas paklausys Aukščiausiojo Teismo, jei šis įsakytų atiduoti Baltųjų Rūmų pasikalbėjimų juosteles.

Kinijos Respublikos misijos prie Jungtinių Tautų spaudos biuletenio 1974 m. geg. 11 nr. tarp kitko paminėjo Romo Kallantos susidėginimą ir po to sekusias gatvių demonstracijas, su reikalavimais "Laisvės Liektuvai". (E)

PASITRAUKĖ PORTUGALŲ PREMJEERAS IR KETURI NUOSAIKŲ MINISTERIAI

LISABONA. — Portugalijos pirmą demokratine vyriausybę po 50 diktatūros metų iširo palikdama kariuomenei toliau tvarkyti kraštą. Premjeras Adelino da Palma Carlos antradienį pasitraukė iš pareigų, kai Valstybės Taryba, susidedanti iš 14 karininkų ir 7 civilių atsisakė padidinti jo galias. Kartu su premjeru pasitraukė vicepremjeras Sa Carneire, ekonominio koordinavimo ministras Vasco Vieira de Almeida, vidaus reikalų ministras Joaquin Mabalhaes Motta ir gynybos ministras pulk. Mario Firmino Miguel.

Visi pasitraukę Portugalijos kabineto nariai priklausė nuosaiikiams politiniams sluoksniams, o kabinete pasilikomunistai, socialistai ir kiti kairiųjų partijų žmonės.

Šis portugalų vyriausybės išimimas parodė, kaip sunku po ilgesnės pertraukos suorganizuoti demokratine sistemą Portugalijoje. Valstybės Taryba, kurioje įeina ir laikinasis prezidentas Antonio de Spínola, atmetė jo paties pasiūlymą ruošti rinkimus anksčiau. Taryba posėdžiavusi iki ryto, tačiau nutarusi paruošti naują konstituciją, tik vėliau ruošti rinkimus.

Nežinia, ar prezidentas Spínola bandys pakeisti pasitraukusius ministrus kitais, ar valdys Valstybės Tarybos patvirtintais dekretais. Vis daugiau ateina iš Portugalijos žinių, kad pati kariuomenė, kuri įvykdė sukilimą ir nuvertė buvusią vyriausybę, yra suskilusi į dvi dalis, kurių viena palinkusi į komunizmą.

Antradienį ginkluoti parašūtininkai ir marinai buvo pasiūti į gatves sustabdyti kraštutinių kairiųjų grupės demonstracijas, kuri buvo išardyta. Tas dar daugiau gali parodyti Portugalijos skilimą į dvi pagrindines grupes: dešiniuosius ir kairiuosius, kurių tarpe didžiausią vaidmenį vaidina komunistai.

Komunistų partija paskelbė antrą atsisaukimą, kuriame kritikuojama vyriausybės ekonominė politika. Prieš tai viena atsisaukime komunistai kaltino valdžią už nuolaidumą buvusiems valdžios "fašistams". Praėjusią savaitę demonstravo ir valdininkai, reikalaudami lygesnių atlyginimų tarnautojams.

Etiopijos parlamentas sušauktas specialion sesijon svarstyti armijos siūlomos konstitucijos pakeitimų. Armija paskelbė, kad suimti dar 7 asmenys, jų tarpe buvęs žemės ūkio ministras, provincijos policijos vadas ir keli buvę kariškiai. Tryliką paieškoimų pareigūnų patys pasidavė armijai.

Pagal armijos paskelbtas gaires imperatorius liks tik konstitucinis monarchas be jokių galių.

Baigiama ruošti bendram skridimui

MASKVA. — Spaudos konferencijoje "žvaigždžių mieste", apie 25 mylios nuo Maskvos karjui pasirodė Amerikos astronautai ir Sovietų Sąjungos kosmonautai, kurie ruošiasi ateinančiais metais bendram skridimui. Gen. Thomas Stafford, šios skridimo amerikiečių vyriausias asistentas, pareiškė, kad jau gerokai pažengta į priekį bendruose uždaviniuose, tačiau dar liko nemažai darbo. Amerikiečiai būsimoje misijoje visi mokės rusiškai, o rusai — angliškai.

Sovietų kosmonautų treniravimo viršininkas gen. Vladimir Satalov pasakė, kad bendrame skridime dalyvaus du kosmonautai: Aleksej Leonov ir Valerij Kubasov. Amerikiečiai su savo Apollo erdvėlaiviu skris trys: gen. Stafford, Slayton ir Vance Brand. Amerikiečiai erdvėje išbus devynias dienas, o sovietai — penkis.

Italijos vyriausybė siekia, kad parlamentas greit ratifikuotų ekonominį planą, tikėdama, kad darbininkai parems vyriausybę ir nestreikuos.

Norvegijos žiniomis, Sovietų Sąjunga susprogdino po žeme branduolinę bombą.

Los Angeles, Cal.

25-ČIO JUBILIEJNE ŠVENTE

SEKMINGAI PRAŠOKUS

Gražus Hollywood Palladium ir vietas — lyg gegužinei Lietuvos laukų dirvonai, Na, ir su gužėjo gražaus jaunimo iš arti ir toli. Visi rinkosi su pakilia nuotaika į tokią nekasdienišką jaunimo dvidešimt penkmečio jubiliejine švente, bet kai šventė baigėsi, kai nutilo jos garsai, ne visi skirstėsi vienodai geros nuotaikos būsenoje.

Dievulėli, šaukė pugsarsiai viena ponis: "Išsėdėti keturias su puse valandas — siaubas. Ir kam gi rengėjai taip perkrovė tą programą? Ak, jau tu dainu, visai nereikėjo".

Daug tokių ir panašių balsų publikoje girdėjosi. Tikrai, jei tokia šventė ruošiamą, tai reikia ir paruošti. Dabar, salės didžiulėje erdvėje tu vaikų chorėlis pradingo. Girdėjosi lyg uodų žirzimas. Tai turėjo pramatyti ir iš repertuaro dainas išimti.

Taip pat užtektinai ir gane-tinai būtų patenkinti pipirukai, jei jiems būtų leista tik pra-džioje vienas šokis, ir taip pat užbaigai. Juos paruošti veik-dar neįmanoma. Amžius šeše-tukų dar per menkas. Jiems net ir lengvutis suktinis neiš-ėjo. Susibūrę į krūvą dairėsi, o kiti dar lėkė ratu.

Atrodo, kad ir tokios jų dai-

nos kur kas geriau tikėtų palai-kyti, kai vien savi susirenka-me į parapijos salę. Antraip gi, paruošti bent pakenciamai ge-rai.

Gal pats didžiausias stabdis šventei paruošti buvo, ne-noras sudaryti, be rengimo ko-miteto, dar ir meniškos ir techniškios priežiūros komiteto. Tada, tikrai nebūtų buvę tiek bereikalingų spragų. Dabar gi, net išsijojau, kai svečias iš Chicago, akt. Valentinas, prie-ėjė prie manęs taip prabilo:

— Na, tai gi, pats čia esi šeimininkas. Sakyk, ar taip ir šoks visą laiką palamsy? Ar gi tokia salė pešturi prožektorijų? — Nežinau nieko, nors ir va-dini šeimininku. Kad prožek-torius salė turi, tai tikrai ži-nau. Bet kodėl jų nenaudoja?

Pasiūnytas bėgu pas "me-nadžerį", susirandui ir užklausi, kodėl jie neduoda prožek-torių. Jis man atsako, kad va-landai reikia mokėti 10 dol. Aš jam kėrtu, kad bus sumokėta, duokite. Dabar negalim. Rei-kiėjo sumokėti iš anksto. Ren-gėjai nesutiko mokėti ir mes taip susitarėm. Dabar žmogaus neturim.

Užnekimta pro šalį bėganti prof. E. Tumienė ir, žadėda-ma dvigubai sumokėti, pasigėn

da prožektorijų. Nėra. Ir ne-bus, ai sakau jai. O kiek spal-vingo grožio iš mūsų tautinių drabužių būtų prožektoriais išgauta? Rodos ir matau viską, visai kitokioje atmosferoje. Dabar šokama prie tamsokų "šendelyrų".

Grįžtu prie svečio ir viską aiškinu ir teisinu vi-sos tos šventės rengėją Oną Razutienę, kuri pačioje pra-džioje dar tos rengimo komisi-jos nesudariusi atvyko pas ma-nė ir pasikvietė Paladijus ap-žiūrėjimui ir pasitarimui, no-rėdama išgirsti mano nuomo-nę dėl pačios salės išnuomavi-mo. Bijota, kad "į skylę" ne-patekti.

Padėsinau ir pažadėjau vi-sokiariopą paramą, jei kas bus reikalinga. Tuo pačiu, ten pat ir sutarėm, kad la salė bus jos, tos taip reikšmingos šventės apvainikavimui laidas ir ji ma-nė paprašė rengimo komitetai-jeiti. Pažadėjau. Bet deja, opo-zicija savo poveikį turi ir savo padarė. Į komitetą neįėjau...

Mano didžiausias kreditas vadovei O. Razutienei ir jos dukrai D. Razutytei už drąsą tą prabangią salę turėti, kurioje Lawrence Weik turi savo "šam-pano" muzikos ir šokių bei programų tinklą per televiziją, į kurią mūsų emigrantų karta gal iš viso pirmą kartą įkėlė savo koją. Gal už tai, kaip vie-siau pajutau, kad jai teikė Los Angeles lietuvių visuomenė ir moralę ir materialią paramą.

Jos taip pat mūsų šokiais ne-apvydė. Buvo gražiai pasiruo-šę: ypatingai tenka paminėti šokėjai veteranai, kurie sustū-rino jos ir taip pajęgi kolekty-vą. Tikrai paminėtinas Len-cigėlis: kuriame šoko Norman Kades ir merginos: D. Baraus-kaite, D. Razutytė, J. Kades ir R. Skirytė. Bendrai visas vie-netas susilėjo su svečiais dar-niai ir drausmingai.

TIK APIE IS TOLI

ATVYKUSIUS

Mielas, gražus, drausmingas ir grakštus "šilainės" pasiro-dymas sukėlė ilgus aplodis-ius jų sutvėrusi labai daili vi-e-neta, kuris susišokęs ir labai disciplinuotas. Nenoromis jiems posmuojasi tokie eiliuoti žo-džiai:

Kai "šilainė" subangavo lyg melsva jūrų banga, Tuo visų širdis pagavo, kaip nebuvo niekada. Jų grakštumas neregėtas ir daifumas lyg nulietais. Kvapą šilo Lietuvos, kaip niekad ir niekad... Kilmingasis gyvataras, Abrūsėlis, Kepurėlė, Ir žingsnis Jonkelius, spēk meptus. Jų vadovė G. Gobienė žiūrėt, Tik sukas, sukas...

Valio "šilainė". Gyvuokite ilgus metus ir neškite mūsų tau-tinių šokių meną į plačias šalis.

"GRANDIES" PASIRODYMAS

Gražus ir neįprastai guvus "Grandies" jaunimo būrys pa-rodė mums tik mažą dalelę ką lietuviškoji Chicago sosti-nė turi. Jie buvo pilni jaunatviš-kos energijos ir mıklumo. Jų vadovė I. Smieliauskienė už tai juos buvo nuvežusi net į pietų Ameriką. Jie ten šoko ir mie-lai buvo sutikti. Jų vienetas pastatė ir lietuviškas vestuves Chicagoje, pagal Kupiškėnų inscenizuotas. Rež. Valentinas džiausmingai gėrėjęsi scenoje jų atliktu darbu. Gaila, mūsų bendravimas dėl tūkstantinių mylių labai ribotas, bet viena kartą jie štai čia atvyko ir mus pradžiugino savitumu. Gražų ir miela, kad jaunimas be tau-tinių šokių nepamiršta ir scen-inės vaidybos, per kurią tik mes ir galim išlaikyti lietuvišką kalbą ir lietuviybę. Linkėtina visiems, kad be tautinių šokių pamiltų ir puoselėtų scenos draminių meną. Valio Chica-giečiai!

"Vakarų vaikai" San Fran-cisko, kurie nepersėnai susikū-vingo grožio iš mūsų tautinių drabužių būtų prožektoriais išgauta? Rodos ir matau viską, visai kitokioje atmosferoje. Dabar šokama prie tamsokų "šendelyrų".

Grįžtu prie svečio ir viską aiškinu ir teisinu vi-sos tos šventės rengėją Oną Razutienę, kuri pačioje pra-džioje dar tos rengimo komisi-jos nesudariusi atvyko pas ma-nė ir pasikvietė Paladijus ap-žiūrėjimui ir pasitarimui, no-rėdama išgirsti mano nuomo-nę dėl pačios salės išnuomavi-mo. Bijota, kad "į skylę" ne-patekti.

Vokietijos lietuviai

St. Motuzas garsina Lietuvą

Vokietijoje, Vechtos senelių prieglaudoje gyvenęs žinomas liaudies meno meistras — me-džio drožinėtojas Stasys Motu-zas 30-ties metų sukakčiai nuo antrosios Lietuvos okupacijos paminėti padarė "Pabėgėlių" medžio drožinį, kuris atkreipė ir vokiečių spaudos dėmesį.

"Nordwest Zeitung" (vasario 16) išsidojo straipsnį apie dvi-gubą Lietuvos sukaktį ir jį ilius travo St. Motuzo "Bėglių" nuo-trauka. Ten St. Motuzas, buvęs miesto burmistras ir 1918 — 20 metų partizanas. Vasario 16 proga papasakojo apie nepri-klaušomos Lietuvos gyvenimą ir tragišką to gyvenimo užbaigą.

"Oldenburgische Volkszeitung" (vasario 13 d.) išsidojo dar ilgesnį straipsnį apie St. Motuzą ir jo medžio drožinius. Straipsnyje cituojamas pasak-bejimas su tuo: "Lietuviškų motyvų medžio meistrų, kurio darbai rodo pasauliui, kad Lie-tuva buvo tik kelių metų, dabar jau aukštąją mokyklą greit baigs, dalyvauja visur su tė-veliais ir lietuvių kalbą nepa-miršo. Ramona jau auklėja sa-vo sūnelį ir studijuoja. Rama-na nepamiršta lietuvių ir labai taisyklingai yartoja lietuvių kal-bą ir rašo. Kalpokam ir šeimai linkime geriausios sėkmės.

Pats St. Motuzas rašo, kad vokiečiai, pamatę laikraščiuose "Bėglių" nuotraukas, rašo jam laiškus, prašydami pada-ryti drožinio kopijas. Iki šiol jis tik prizadėjęs vieną "veži-mėlių" evangelikų kunigui, kur-is su savo šeima tokiu būdu at-keliavo iš Lietuvos 300 kilomet-rų.

St. Motuzo drožiniais ypačiai yra susidomėję iš Lietuvos kilę vokiečiai (Landmanschaft der Litauendeutschen e. V.). Jie savo seklyčioje Neheim — Huesten jau turi nupirkę apie 50 St. Motuzo darbų. Gaytame iš tos draugijos pranešime sa-koma, kad ne tik Lietuvos, bet ir vietos vokiečiai džiaugiasi Motuzo meno drožiniais, ir jie mano, kad toji seklyčia yra la-bai tinkama vieta darbams ap-saugoti ir pademonstruoti.

Ten pat sakoma, kad St. Motuzas remia vokiečių sekly-čią — Heimatsstube, ir kitomis dovanomis. Jis padovanojęs daug lietuviškų plokštelių, žur-nalų, knygų ir užprenumeravęs visus toms Lietuvos Enci-klopedijos anglų kalba. Sekly-čia esą gali vienodai naudotis tiek vokiečiai, tiek ir lietuviai.

Be kitų idomiu dalykų, toje seklyčioje — muziejuje yra sau-gomi juosta ir kaktaraistis, ku-riuos 1934 m. lankydamsis Palangoje skautų įkūrėjas lor-das Baden — Powell'is padova-nojo Lietuvos Prezidentui A. Smetonai. Prezidentui Ameri-koje mirus, šiuos suvenyrus jo žmona atsiuntė vienai pažista-mai šeimai — Vokietijai. O šito-jų savo ruožtu juos perdavė sau-goti ir Lietuvos vokiečių muzie-juje Neheim — Huesten'e.

Pažymėtina, kad St. Motu-zui vasario 4 d. jau suėjo 76 metai. Tačiau nežūrint pažen-gusio amžiaus, jis nesiaurina savo darbo barų ir garsina Lie-tuvos vardą, kur tik įmanyda-mas.

TAMPA, FLA.

Svečiuose pas Kalpokus

Jonas ir Davilė Kalpokai gy-vena 4607 Bellesta Point Blv., Tamos pietinėje dalyje. Kalpo-ky šeima: dvi dukrelės — jau-noji Sylvia gyvena su tėveliais ir dar lanko aukštesniąją mokyk-lą; vyresnioji Ramona išteklėju-si turi 4½ m. sūnelį, gyvena F. T. Lewis, Wash., kur jos vyras tarnauja karinėj tarnyboj. Ra-mona studijuoja Pharmacy ir už-baigs savo mokslą ateinančiais 1975 metais liepos mėnesį.

Vyras Jonas Kalpokas atlikęs Dėdei Samui tarnybą, darbuoja-si prie elektros. Davilė Kalpo-kiene turėjusi tarnybą prie pa-pušešų darbo per keletą metų. Gavusi daug patyrimo kaip spe-cialistė dovanų (Gift) skyriuje. Ji pati nusipirko nuosavą krau-tuvę (Gift Shop) ir išsinuomavo patalpą didžiuliam viešbutyje "Hilton Hotel" prie Sheraton Motor Inn, Tamos mieste.

Malonu, kad lietuviai es ne-sibaimina ir neatsilikia nuo kita-taučių, imasi atsakomųjų pre-kybos, kaip Davilė, visuomet su-tinkanti žmones su maonia šyp-sena. Tikiu, kad mielajai Davi-liutei bus geros pasėkmės.

Kalpokai norėdami susipažinti, savo dukros Ramonos šeimą su Tamos lietuviais, sukvietė artimuosius į savo rezidenciją ir vaišino per visą šeštadienio popietę.

Kalpokai abudu jaunesniosios kartos, abudu yra atsikėlę į Flo-ridą iš Kanados. Atsivežė abid-vi dukrytes dar tik mažutes. Syl-via buvo tik kelių metų, dabar jau aukštąją mokyklą greit baigs, dalyvauja visur su tė-veliais ir lietuvių kalbą nepa-miršo. Ramona jau auklėja sa-vo sūnelį ir studijuoja. Rama-na nepamiršta lietuvių ir labai taisyklingai yartoja lietuvių kal-bą ir rašo. Kalpokam ir šeimai linkime geriausios sėkmės.

Onutė

Jau išėjo iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Sidausko knyga apie Amerikos lietuvių pastan-gas daryti įtakos į krašto politiką. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Order'is bus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Prof. Vaclovo Biržiškos

SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai, Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigų pasiųsite tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Illinois 60608

JEIGU NEBŪTŲ SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!

Prof. Vaclovo Biržiškos "Senųjų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodis, kuriame atsispindi pirmųjų lietuviškų knygų kelias. Kietais viršeliais įristos knygos kaina yra tik \$3.00, minkšt. \$2.50.

Knyga Jums bus pasiųsta, jei atsiųsite pinigų šiuo adresu:

NAUJIENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608.

DEDES SERNO GYVENIMO BRUOZAI

KA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnėji Amerikos lietuvių Juozas Adomaitis — Dede Serna as-menisai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir nusprendė jo pasakaty. Dabar jie gali pasakatyti gražiai surasytą Dede Serno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir pasakatyti gražią istoriją. Naujai atvykęs lietuvis gautų žinios ar vasaros pasiskaitymams nu-pirkti Antano Rūkos parašytą Vieniso Žmogaus Gyvenimą — Dede Serno gyvenimo praeis. Jie pradžius kiekvieną, kas ji atsimen-ti pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rasytojo Antano Rūkos lengvas, vaizguos, gražia literatūrinė forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išievių šviesuoliu gyvenimu ir jį kietai. Ideologinė veikla.

Antanas Rūkas, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozas Ado-maitis — Serno gyvenimo bruozai. Išsido Amerikos lietuvių istori-jos draugija, Chicago, 1962 m. 208 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIEŲ ADMINISTRACIJOJE"

1. AUGUSTAI

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

154 psl. knyga. Kaina \$2.00

Jei vienas žmogus, Jorja pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apsisiti de J. Augustaičio pa-ruoštos studijos. Ši knyga duina aiškvienu, norinčiam pažinti ne-tvoma lietuvis praeitį. Lietuvių gyvenimui ir Smetonos valdymo laikotarpį pažįstantiems žmonėms tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiau-siai ir tiksliau aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaičio knyga galima gauti "Naujienuose" darbo valandomis. Kas negali užsiti "Naujienuose", tai prasomas persiusti \$1.50 čeki arba Money Order, pridedant 20 c. persiuntimui pastu, tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608.

Gavę pinigų, tuojau knyga pasiusimo

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienuose galima gauti puikių knygų, kurios papuoš bet kokią knygų spintą ar lentyną.

K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrista, 592 psl.	\$6.00
K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrista, 464 psl.	\$6.00
Prof. Vac. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, I tomas, gražiai įristas, 431 psl.	\$7.50
Prof. Vac. Biržiška, SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTO-RIJA, I dalis, 208 psl., įrista — \$3.00, minkštais viršeliais — \$2.00; II dalis, 225 psl., įrista — \$3.00, minkš-tais viršeliais	\$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p.	\$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrista, 416 psl.	\$5.50
Kipras Bielinis, GANA TO JUNGO, 492 psl., minkštais viršeliais.	\$5.00
Juozas Liūdžiūs, RAŠTAI, 250 psl.	\$3.00
P. Liūdžiuvienė, ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIUDŽIŲ, 88 psl.	\$1.00
Janina Narūnė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai 170 psl.	\$3.00
M. Gudelis, POVILAS MILERIS, biografijos bruozai 232 puslapiai	\$3.00

NAUJIENOS,
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

Lietuviams reikalinga literatura

Aiškvienuos lietuvis, kuriam rūpi gimtino krašto laisvė ir lėtu-vių gerbuvys, privato susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienuose.

Juozas Kapacinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie-leidžiant Lietuvą, begima nuo voisevių ir gyvenimo tremtinių stovy-kose yvaduioje. 240 psl., kietais drobes viršeliais kaina 4 dol.

J. Audenas, PASKUTINIS POSĖDIS. Minucų tikslumu aprašyta pasakulies nepriklausomos Lietuvos dieius ir valandos, kuriuse yra atskykęs ieskiečias komunizmo klasingumas pavergiant lautas ir namams. 270 psl. \$4.00.

ČIKAGIETES ĮSPUDZIAI KOMUNISTŲ PAVERGTOJ LIETUVOJ. Autore davo įsilauje, Itakuose, Druksiminkuose, Kaune, Naudakruose, Klapiečioje ir Rainioje. Vaidus aprasymai są jū ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat seversų ir mūgių kaudė.

D. Kauraitis, MAGISKUOJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietu-vą įspūdziai iliustruoti toju nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kauraitis, KELIONE Į ANAPUS GELEŽINES UZDANGOS. Au-toriaus pasakojama nespėjama ištirti to agitpropo propaganda bei atinaskavimai. Abi knygos parasytos lengvu, gražu stiliumi.

Vincas Zemaitis, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAIS. 8 istoriniai žemėlapiai. 108 psl. Kaina \$2.00.

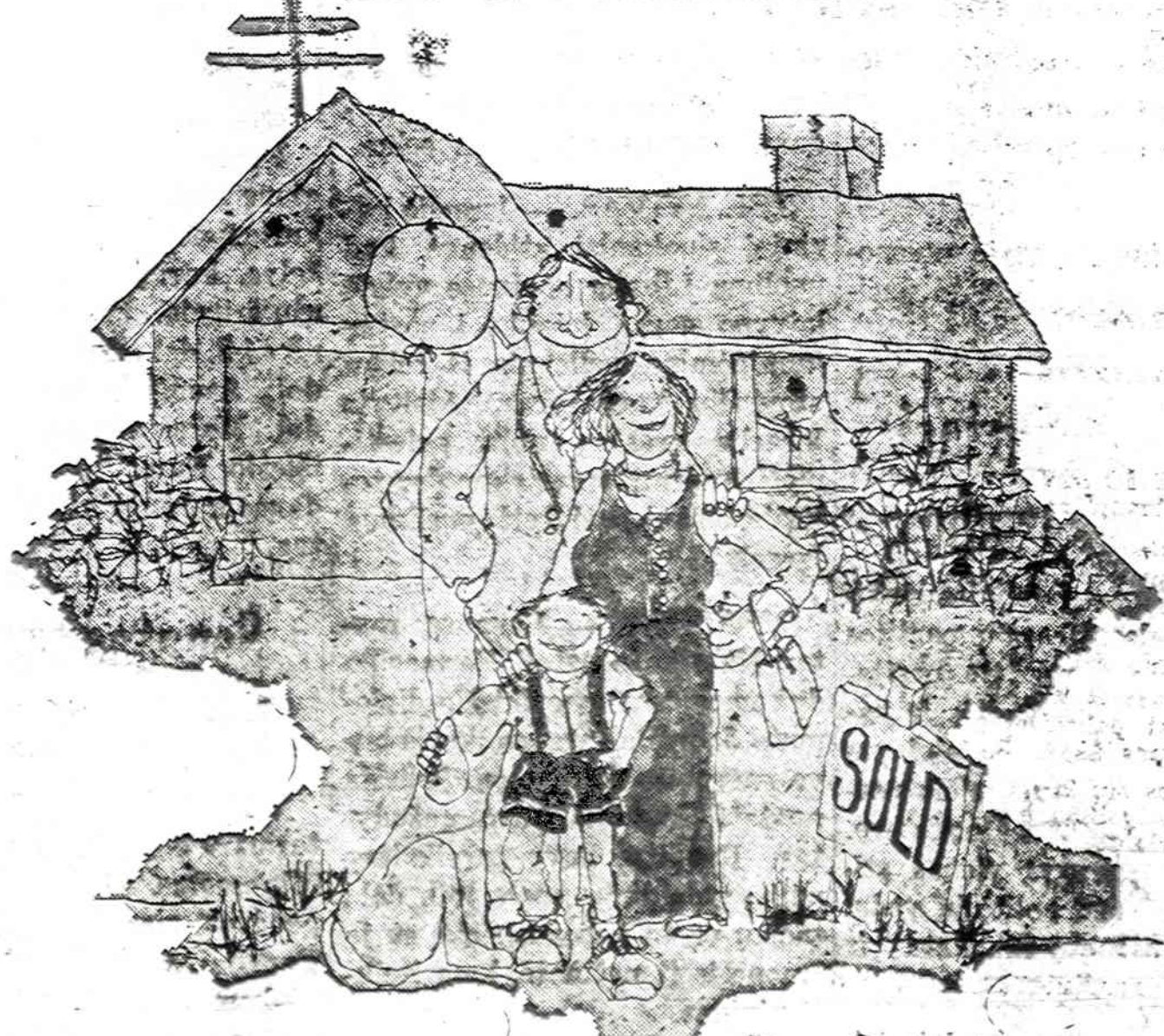
Vincas Zemaitis, LIUBLINO UNIJOS SUKAKTIES PARASTĖJĖ. 84 psl. Kaina \$1.50.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami

NAUJIENUOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL 60608

atliankant darbu valandomis arba užsakant pastu ir pridedant čekį ar pinigų perlaida

Bonds are for saving up for a down payment on a house.

Bonds can make buying a house a lot easier. Just sign up for the Payroll Savings Plan where you work: Every payday, an amount you specify is automatically set aside from your check and used to buy U.S. Savings Bonds. Before you know it, you'll have a nest egg big enough to buy a little nest of your own. U.S. Savings Bonds. A good blueprint for a house of your own.

Take stock in America. Buy U.S. Savings Bonds

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

NEMARI LIEPOS SEPTYNIOLIKTOJI

Gerbkime Tautos Didvyrius

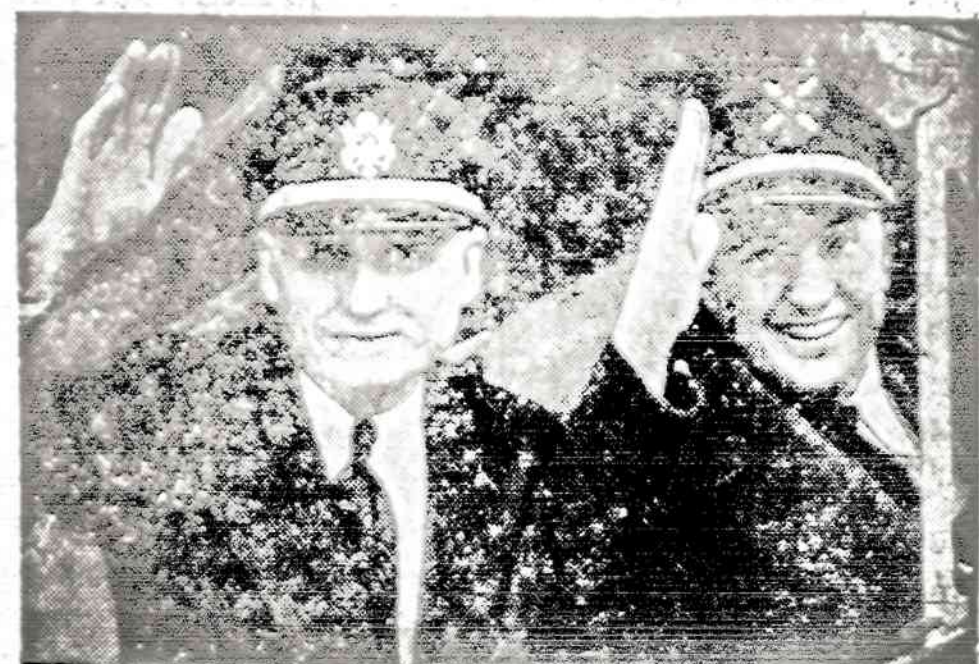
Iš tolino krašto gandas atėjo, Gandas, kaip tekanti saulė. Du vyrai sukūrė sparnuotą idėją. Iškelti Tėvynę pasauli...

Petras Babickas

Prieš keturiasdešimt vienerius metus, ruošdamiesi milžiniškos reikšmės žygiui — be nusileidimo skristi iš New Yorko į Kauną, mūsų tautos didvyriai Darius ir Girėnas paskelbė atsisaukimą, kad "Lietuvių tauta iš savo sūnų laukia ir drąsesnių žygių... Būtinai reikia ir jos sūnums prisidėti prie bendrojo darbo — tirti dar mažai žinomas šiaurės Atlanto vandenyno oro sroves. Mes, gyvendami tokiais laikais, kada stengiamasi orą panaudoti žmonių reikalamis, laikome savo pareigą, tautos vardą tą pareigą atlikti. Dar niekas nėra tiesiai, nenusileidamas, nusikridęs iš Amerikos į Lietuvą. Tad mes esame pasiryžę tai atlikti. Jau daug darbo tuo tikslu esame atlikę. Tam reikaliui jau nupirktas lėktuvas. Kai kuriuos žmones pasižadėjo suteikti benzino ir tepalo, induktorinį kompasą, kryptį palaikyti ir radijo priimtuvą. Belieka padirbinti ir pritaikinti naujus sparnus tolman skridimui, įtaisyti šešius benzino bakus, kuriuose turėtų tilpti apie 800 galionų benzino ir, be to, lėktuvo paviršius būtina tinkamai aptvarkyti ir apdailinti. Būtinai

įtaisyti astronominės navigacijos prietaisai. Apytikriai skaičiuojant dar reikia apie 4,000 dolerių. Mes, susidėję visas savo santaupas, nupirkome lėktuvą 16,000 dolerių vertės. Taigi, tam istoriniam lietuvių žygiui, paaukojome visą savo turtą ir aukojame visas savo jėgas. Atlikome visa tai, ką galėjome, bet būtinų įrengimų įsigyti nepajėgiame. Tačiau turime viltį, jog visą likusį trūkumą papildys ir mūsų skridimą parems patriotiškai nusiteikusi lietuvių visuomenė — Amerikos lietuviai.

Darius ir Girėnas organizacijai ir propagandos darbą pradėjo 1932 m. liepos mėn. 7 d. Ir vis dėlto tas milijonas Amerikos lietuvių neparodė didelio entuziazmo, dosumo bei reikalo supramti. Didžioji Čikagos lietuvių kolonija 1932 m. gruodžio mėnesio 29 d. tebuvo sutelkusi tik 606 dolerius ir tuo reikalu Amerikoje užėmė 2-ją vietą. Ta proga "Vienybė" pabarė čikagiečius, pavadindama juos šiaudadūšiais: — "600 dolerių, tai tik po pusę cento nuo "šiaudinės dūšios". Čikagoje gyvena daugiau lietuvių, negu gerais laikais Kaune. Ir vienam milijonui Amerikos lietuvių nebuvo įmanoma surinkti tuos būtinus 4,000 dolerių... Bet darbas dėl to nenukentėjo. Darius ir Girėnas su keliais entuziastais ir rėmėjais dirbo

Darius ir Girėnas atsisveikina su Amerikos lietuviais New Yorko aerodrome 1933 m. Čikagos lietuviai juos minės šį sekmadienį, liepos 14 d. 2 val. susirinkdami prie liemens pastatyto paminklo. Iškilmes ruošia Amerikos Legijono Dariaus-Girėno postas.

dieną ir naktį. Pagaliau Lituanica buvo įrengta. Nepavyko įsigyti radijo priimtovo ir siųstuvo, nebuvo automato — roboto lakūno. Čia pateikiu šiek tiek duomenų apie "Lituanicą" ir jos techninį parengtumą New York—Kaunas skridimo žygiui.

Prieš pakylant Lituanikos ben droji kainą siekė 25,000 dolerių. Tuščios mašinos svoris — 1209 kg., skridimui paimta 779 gal. benzino, to kiekio dalis — 88 gal. ir 32 gal. alyvos tilpo sparniniuose bakuose; abu lakūnai bendrai svėrė 167.9 kg. Prietaisai, laiška ir maistas svėrė 35.2 kg. Galutinioje parengtyje Lituanica svėrė 3,668.2 kg.

Kiti techniniai duomenys: lėktuvo ilgis — 8.45 m., aukštis — 2.49 m., sparnų ilgis — 15.24 m.

Dėl didelio našumo ploto sparnuose Lituanica buvo įgalinta nutipti 56.3 km. per valandą greičiu. Motoras Wright 365-388 arklių jėgų. Propelerio apsisukimų skaičius per minutę — 2190. Didžiausias greitis per valandą — 249 km. ir praktiškas vidutinis — 194.6 km.

Lakūnai buvo numatę skristi 1828 metrų aukštyje. Su minėtu krovininiu Lituanica galėjo pakilti 6096 metrų aukštumon. Paimti degalų — tepalų turėjo pakakti — 9,650 km. nuotoliui nusikristi, t. y. 52-jų valandų (o vidutiniškai — 47-jų val.) kelionei atlikti. Todėl, pagal apskaičiavimą, atlikus kelionę New Yorkas - Kaunas (7,186 km.) Lituanica galėjo skristi dar mažiau nei 800 km. atstumą. Lituanica buvo aprūpinta reikalingiausiais, aklam skridimui būtiniais, navigacijos įrankiais bei prietaisais.

Savo saugumui Darius ir Girėnas visai nesirūpino. Jie sakydavę, jog abu pergalę yra užtikrinti. — "Svarbiausia persikristi Atlanto vandenyną, o sau sumoje, jeigu kas nutiktų, nutūpti sugebėsime". Todėl jie nepasirūpino jokių gelbėjimosi priemonių, nes buvo apsisprendę, kad nuskendus visuomenės suauktais pinigais įrengtai Lituanica — ir jiems nebelia kito kelio, kaip tik sekti paskui savo sparnuotą žirgą. — "Grimsim ir mes"...

Darius ir Girėnas, blogomis oro sąlygomis, be radijo ir be roboto lakūno skrido tokiu pat tisklumu kaip prieš juos skridę kitų tautų lakūnai, kurie buvo apsirūpinę ir radiju, ir roboto, ir kurių lėktuvai buvo aprūpinti moderniais prietaisais ir jų mašinų greitis buvo kur kas didesnis negu Lituanikos. Dariaus ir Girėno navigacijos tikslumas prilygo Lindbergo skridimo

Mūsų spaudoje

1974 m. Žmoniškumo Diena

Human Events savaitraščio 26 nr. Carl A. Keyser aprašė 3-sios Human Kindness dienos iškilmes Vašingtono misete gegužės 11 dieną valdiškame parke prie prez. Vašingtono paminklo. Šventę organizavo ir iškilmes ruošė Compared to What? Inc. ir, žinoma, mokesčių mokėtojai. Atrakcijai buvo skelbtas ir pasirodė Mahammad Ali, kuris pareiškė apie 100,000 miniai, kad jis nepralaimės prieš George Foreman rungtynes, nes "pasaulinis sunkaus svorio čempionas, atstovaujantis juoduosius žmones, turi būti gražus, kaip aš"...

Dar turėjo būti scenos ir politikos komikas Dick Gregory, bet nepasirodė. Užtat scenoje viešpatavo keliama į žvaigždes Nina Simone, žmona kongresmano Roscoe Dellums (D-Cal.), kuris pareiškė, kad "paskutinė dekada buvo tik juodieji žmonės, kurie sugrąžino žmoniškąsias vertybes vėl egzistuoti šiame krašte ir priminė apie jo hipokratiškumą"...

Betgi ta Žmoniškumo Diena nesibaigė žmoniškai. Vietinių politikierių ir Brute Band and Show bei panašių orkestrų ir artistų įsiūbuota minia išvertė sceną saugojančią tvorą, sudaužė mikrofonus ir prasidėjo muštynės, smurtas, vagystės ir plėšimai. 4 valsvandenu pardavimo būdelės buvo sunaikintos, pinigai ir daiktai išgrobstyti. Tas pat atsitiko su Good Humor ledu pardavinėjimo mašina, Automobilų pasistatymo aikštėje matėsi ne geresni vaizdai. Žmoniškumas visur buvo apmėtytas akmenimis, bonkomis ir muštasi kumštėmis bei įrankiais.

1933 m. liepos mėnesio 17 d., juodu gėdulo raikščių perrištos trispalvės vėliavos reikė liūdėti ir skausmą. Šiaubinga tragizmo gėla neaplenkė nė vieno lietuvių širdies... Tomis neužmirštinomis dienomis, griauždžiomis asaromis verkė visa Lietuva. Šimtai metų praeis, o Dariaus ir Girėno vardai nemirštami eis iš lūpų ir lūpas ir jų atliktas heroiškas žygis virst didinga tautos legenda.

...Bet, jeigu Neptūnas ar galingas Perkūnas ir mums bus rūstūs, pastos mums kelia į Jaują Lietuvą ir pašauks Lietuvai pas save, tada Tu, Jaunoji Lietuva, turėsi iš naujo ryžtis, aukotis ir pasirengti naujam žygiui, kad audringųjų vandenynų dievai būtų patenkinti Tavo pastangomis, pasiryžimu ir nekvieštu Tave į Didįjį Teismą. Lituanikos laimėjimas tegu stiprina jaunųjų Lietuvos sūnų dvasią ir teikvieja juos naujiems žygiams. (D. ir G. testamento žodžiai).

Pasveikink savo draugus per "Naujienas"

UŽKEIKTA OAZĖ

Šiaurės Afrikoje, Libijos dykumoje, 75 mylios į vakarus nuo garsiosios Sivos, yra Garra oazė. Prieš virš 300 metų pro ją keliavo piligrimų karavanas, su jo vadovu Abdel Sayed, į šventąjį miestą Meką. Keletas tos oazės vyrų iš pasalų užpuolė karavaną ir jį apiplėšė. Pamaldūs karavano vadovas ištare prakiekimo žodžius, kad toje oazėje niekuomet nebūtų daugiau kaip 40 gyvų žmonių...

Nuo to laiko ta žydinti oazė pradėjo mirti niekuomet ne išaugdama virš 40 gyventojų ir tai tęsiasi iki šių moderniųjų atominio amžiaus laikų, vis per viršui mirštant staiga ir netikėtai, vis tiksliai išlaikant prakiekimo balansą.

Laikė 1-jo Pasaulinio karo buvo pasiūstas į Garra oazę 18 kareivių Australijos armijos dalinys. Tik jiems atvykus, gyventojuose staiga kilo nežinomos ligos epidemija ir netrukus mirė 18 gyventojų, tiksliai išlaikant aną prakiekimo balansą. Oazės šeikas apie tai pranešė Australijos kariuomenės vadovybei, prašydamas nesiųsti daugiau. Armijos vadovybė ir tuos 18 kareivių atitraukė.

◆ Konfliktų mokslas apie moralybės tyrumą turėjo atgargi religijoj.

DRAMBLIO ISTIKIMYBĖ

Žinoma anglų cirko artistė Brenda tvirtina, kad ištikmesnio ir labiau atsidavusio gyvulio už dramblių negalima rasti. Išdresiruotas dramblys Džumbas patvirtina savo šeiminkės žodžius veiksmams. Brenda atsigula ant arenos smėlio, o drambliis uždeda jai ant galvos savo milžinišką koją.

Aišku, kad vienas neatsargus dramblio judesys ir žmogus bus sutrauktas. Tačiau artistė pasitiki savo numylėtiniu.

Brendos žodžiais, Džumbas labai protingas ir per daug jį myli, kad galėtų padaryti ką nors bloga.

Sumušė tris policininkus

Liepos 4 dieną, kaip ir paprastai į Humboldt Parką savaigtais privažiuoja didelės minios portorikiečių maudyti ir piknikuoti. Mat, miestas tam parke įrengė smiltingus paplūdimius, ežero dugną išklojo smėliu. Kai automobiliai užsikimšo kelias ir trafikas pakriko, įsimašė policija. Bet portorikiečiai užpuolė policiją, pradėjo mušti buteliais, akmenimis. Privažiavo keli tuzinai "skvadu", tada prasidėjo dar didesnis puolimas. Tris policininkus sumušė, o kitus apmėtė kas kuo galėjo.

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje pro tirpstantį sniegą liepia lazdynui išskleisti mažutį deimantų spindintį žiedą, apkalio medžių šakas žirginiais, kaip konfetėmis ir pamažu įveda į gamtos vaizdą ir garsų stebuklus. Dramatiškai besikeičiančiuose gamtos scenovaizduose svajoja, juokauja ir verkią poetai, pajėgdami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gelmes.

Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:

1. J. Augustaitis, VAIČIŪNIENĖ, ŽVAIGŽDĖTOS NAKTYS. Didelio formato, 128 psl. Kaina \$1.—
2. Jurgis Baltušaitis, ŽEMĖS PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos. Kūleninio formato, 157 psl. Kaina \$2.00.
3. Butkus Juzė, EILERASČIAI IR RASTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIESNIA VĖTROJE. Eilių rinktinė, 169 psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgelionis, GLŪDĖ LIUDI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
6. Anatolijus Kairys, AUKSINĖ SEJA. Eilėraščių, 86 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenienė, TRIJŲ ROZIŲ ŠVENTĖ. Eiliuoti pasakojimai apie 3 ištvertusias lietuviškas senovės laikais; su autoriaus iliustracijomis. \$5.00.
8. Nadas Rastenienė, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Antano Baranauko "Anykščių Šilėlis", vertimas. 42 psl. \$2.00.
9. Belys Rukša, UGNIES PARDAVEJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Stasys Santvaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl. \$3.00.
11. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ, 5-ji lyrikos knyga. 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sėgėtas, SAULELEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eiliuoti kūriniai, 92 psl. \$1.00.
13. Petras Sėgėtas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščių, 112 psl. \$1.00.
14. Eugenijus Gruodis, AGUONOS IS SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
15. Elena Tumienė, KARALIAI IR ŠVENTIEJI. Eilėraščių, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 55 psl. \$1.00.
18. Adomas Jasas, BŪK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsiankyti į Naujienų raštinę arba užsakyti paštu, pridėdami čekį ar piniginių orderių.

NAUJENOS,

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

KNYGOS ANGLŲ KALBA

A VISIT TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Čikagietės išpūdziai okupuotoje Lietuvoje apsilankius. 101 psl. Kaina \$1.00.

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiški ir intymūs nuotykių aprašymai, palmė iš gyvenimo. Lengvas stilius, gryva kalba, gražiai išleista 150 psl. Kaina \$2.50.

Kristijonas Donelaitis, THE SEASONS. Klasinės poemos "Metal" poeto Nado Rastenio vertimas. Gražus leidinys, 127 psl. Kaina \$3.00.

Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK Vytauto bruozai, paleičiant to laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją 211 psl. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jas ir kitas knygas galima įsigyti atsilankius į Naujienas arba atsiuntus čekį ar pinigines perlaides.

NAUJENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

"NAUJENOS" KIEKVIENO LIETUVIO DRAUGAS IR BICIULIS

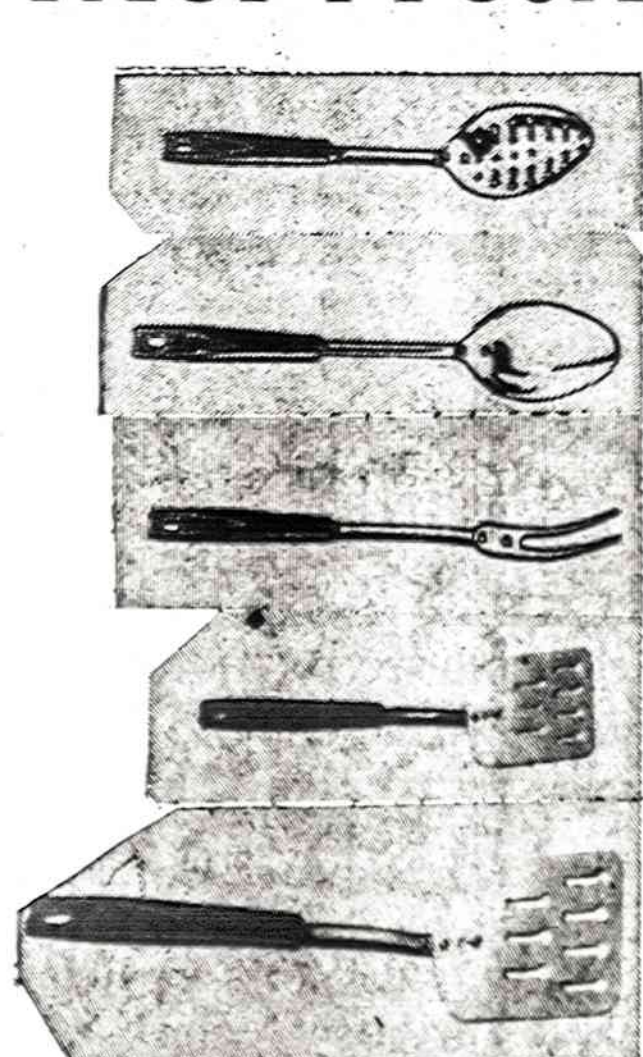
EVERY TREE IS A FAMILY TREE

Our trees and forests provide your family with many happy hours of recreation. That's why it's important to protect them from forest fires by following Smokey's ABC's. Always hold matches till cold. Be sure to drown all campfires, stir the ashes, and drown them again. Crush all smokes dead end.

Please! Only you can prevent forest fires

VERTINGOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

Kas atidarys naują \$250 taupymo sąskaitą arba įdės tokią sumą į turimą sąskaitą, tai gaus viršuje matomą 5 gabalų virtuvės setą veltui, kol turėsime atsargų.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

PER ANNUM:	
7 1/2%	\$5,000.00 OR MORE
6 3/4%	4 YEAR MATURITY
	\$5,000.00 OR MORE
6 1/2%	30 MONTHS MATURITY
	\$2,500.00 OR MORE
	1 YEAR MATURITY

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year. \$13.00 per six months. \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$22.00 per year. \$12.00 per six months. \$6.50 per three months. Canada \$24.04 per year; other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams	\$24.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Užsienio:	
metams	\$25.00
pusei metų	\$14.00
trims mėnesiams	\$8.50
vienam mėnesiui	\$3.50
Nauijienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAYmarket 1-6100.	
Pinigus reikia siųsti pašto money orderiu kartu su užsakymu.	

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.

Kreivi veidrodžiai

Sovietų Sąjungos gyventojams dabartinė Kremliaus valdžia neleidžia išvažiuoti į užsienį, pagyventi kelis metus ir vėl grįžti į bet kurią Sovietų Sąjungos vietą. Jeigu kas išvažiuoja iš Sovietų Sąjungos, tai privalo važiuoti pagal valdžios sudarytą planą. Sovietų valdžia siūnia žmones į užsienį, jei reikalingos informacijos tikslams. Jeigu sovietų valdžia, ką siūnia į užsienį, tai kiekvienam siūniamam ji numato reikalingus atlikti uždavinius.

Sovietų valdžia kontroliuoja visą užsienio valiutą. Jeigu kas įsigyja užsienio valiutos be sovietų valdžios žinios, tai jis smarkiai baudžiamas. Sovietų valdžios paskelbti nuostatai liepia kiekvienam krašto gyventojui atiduoti valdžiai užsienio valiutą. Pirmon eilėn ji reikalauja, kad valdžiai būtų atiduoti Amerikos doleriai. Vėliau seka šveicarų frankai, vokiečių markės ir kita vertingesnė užsienio valiuta. Sovietų Sąjungoje gyventojams draudžiama įsigyti užsienio valiutos. Jeigu kas pačioje Rusijoje bandytų pirkti dolerių, tai jis būtų smarkiai baudžiamas.

Tuo tarpu kiekvienam aišku, kad be užsienio valiutos niekas užsienin išvažiuoti negali, nes užsienin išvežtas rublis yra bevertis. Vien valiutos klausimas verčia Sovietų Sąjungos gyventojus nevažiuoti į užsienį, nes įstatymai draudžia tą valiutą pirkti. Kas vis dėlto išsi-prašo leidimo išvažiuoti, tai privalo sovietų valdžios prašyti, kad duotų jam šiek tiek užsienio valiutos. Sovietų valdžia, neduodama valiutos, sustabdo užsienin išvažiuoti norintį žmogų. Be užsienio valiutos niekas užsienin nevažiuoja. Sovietų valdžia kontroliuodama užsienio valiutą ir pasus, kontroliuoja kiekvieną išvažiuojimą. Jeigu jau sovietų valdininkai kurį žmogų užsienin išleidžia, tai jam skiria labai menką užsienio valiutos kiekį.

Užsienin važiuojantieji aukšti sovietų valdžios pareigūnai yra apsieiti aprūpinti užsienio valiuta. Sovietų ministrai, specialūs pasiuntiniai į Jungtines tautas, ir ruošiamas parodas ir kitas tarptautines misijas gauna pakankamai pinigų. Jie doleriais gali labai plačiai švaistyti. Jie bando sudaryti turtingos valstybės atstovų įspūdį. Sovietų diplomatai gyvena geriausiose viešbučiuose ir eina valgyti į pačias brangiausias valgyklas. Bet tokių privilegijų neturintieji žmonės užsienin patekę gana skurdžiai verčiasi. Amerikoje pamatę įvairiausių prekių, jie nori tų prekių nusipirkti. Jiems patinka laik-

rodėliai, vaistai, valizos, apranga, ir visa eilė žmogaus higienai reikalingų įrankių. Jie skolinasi pinigų iš savo artimųjų giminių ir prašinėja pažįstamų. Paskolų prašo gana aukštas vietas "tarybinėje" Lietuvoje užimantieji vyrai. Vieni nori savo žmonoms ar viršininkams nupirkti dovanų, bet užsienio valiutos suvaržymai jiems neleidžia to padaryti.

Didelė bėdon patenka tie žmonės, kurie važiuoja pagal sovietų ir Washingtono valdžių susitarimą keistis informacijomis, leisti žmonėms ar jų grupėms aplankyti įdomesnes vietas. Šia privilegija dažniausiai pasinaudoja įvairūs valdžios pareigūnai, dirbantieji laikraščių redakcijose, bet neturintieji jokio supratimo apie gyvenimą užsieniuose. Kad kartais nepataikyti savo rašiniams pirštu į dangų, tai retkarčiais valdžia juos išsiūnia užsienin. Tokiems turistams sovietų valdžia netik kelionę apmoka, bet ir palydovą prideda. Tas palydovas daboja kiekvieną išvažiuojantį, kad jis neatstiktų nuo grupės ir neprapultų. Dabar sovietų valdžia padidino užsienin siūniamų palydovų skaičių. Palydovai privalo išsikibėti su kiekvienu išvažiuojančiu.

Praeitų metų pabaigoje ir šių metų pradžioje Amerikoje buvo sovietų valdžios atrinktų lietuvių grupė Amerikoje. Jie pabuvo New Yorke, Washingtone, Chicagoje, San Francisco, Los Angeles ir kitose vietose. Amerikoje jiems buvo draudžiama susitikti su savo gimimėmis, skaityti vietos laikraščius, jeigu jiems nebuvo paskirta speciali misija. Tuo tarpu kai jie sugrįžo, tai buvo verčiami paruošti "Gimtajam kraštui" savo išpūdzius apie Ameriką. Čia buvęs Jonas Simaitis šitaip juos pasakoja:

"Niujorke buvom sutikę seną lietuvių agronomą Butkevičių, kuris su tokiu nusivylimu kalbėjo apie JAV žemės ūkį, kad sunku ir suprasti. Sako, ką reiškia čia agronomo specialybė, jei man moka už tai, kad važiuočiau pas fermerius ir agituočiau nesėti. Kas čia do darbas? Sėdime mašinos gale ir kraipome galvas. Duona palyginti brangi, kiti maisto produktai brangūs, o čia — nesėk, neaugink. Matyt, iš to kažkas daro biznį, kažkam pravartu palaikyti aukštas kainas... (Gimtas Kraštas, 1974 m. geg. 1 d., 6 psl.).

Jeigu agronomas Butkevičius iš tikrųjų nežino, kuriais sumetimais jis atkalbinėja Amerikos ūkininkus, tai jis savo pareigų nežino. Jis privalo kiekvienam ūkininkui išaiškinti, kodėl jam ir visam kraštui yra geriau, kai kaimuriais metais visi laukai nėra užsėti. Šitas klausimas Amerikoje keliais atvejais viešai buvo svarstytas, kongrese diskutuotas ir visapusiškai aptartas. Jeigu ūkininkai apstėtų visus laukus, tai javų jie neturėtų kur dėti. Javų perteklių ūkininkai turėtų pigiau parduoti, turėtų nuostolių. Nuostoliai yra daug mažesni, jeigu visų dirbamų laukų neapsėja. Ūkininkai ne tik nesėję, bet iš valdžios gaudavo pinigų už nesėjęmą. Agr. Butkevičius turėjo šią problemą suprasti ir aplankytiems ūkininkams paaiškinti.

Simaitis taip pat šio klausimo nesuprato, kaip jis negali suprasti, kodėl Amerika, siūnianti agronomus pas ūkininkus, kad nesėtų, o vis dėlto pajėgia duoti sovietų valdžiai tokius didelius kiekius javų? Sovietų valdžia, prieš 50 metų įsivedusi "komunistinę santvarką", nepajėgia pagaminti krašto gyventojams duonos. Simaitis nesupranta, kad ta santvarka niekam netikusi.

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI SKELBKITĖS NAUJIENOSE

Kadangi keturiuose vieno kambario kampuose savo dalykus dėstydami mokytojai kiti kitam žiauriai kliudė ir nebuvo nei tinkamų stalų, nei suolų, nei būtiniausių mokslo priemonių (raš. lentų ir kt.), darbas kiek ilgiau taip tęstis negalėjo. Reikėjo turėti drąsios ir teko vėl kreiptis į Kairį, kad jisai leistų popietiniu laiku pasinaudoti patalpomis savųjų pr. mokyklos klasių, kurios veikė, kaip jau anksčiau paminėta, buv. rusų valdžios gimnazijos direktoriaus namuose.

Išklausęs naują ir labai jam neįprastą prašymą, Kairys nepatenkintas pareiškė: "Na, aš išrūpinau leidimą tik dviem mokytojams visai privatiškai užsidirbti pragyvenimą, o jūs čia visą akademiją padarote!" Tačiau po ilgesnio pasiaiškinimo, o ir ne be to, kad ir jam — Kairiui nebūtų jau buvęs beaiškęs Lietuvos saulėtėkis, sutiko "akademiją" įsileisti į savo mokyklos patalpas popietiniam laikui su sąlyga, kad rytojaus diena klasių patalpos būtų tvarkingos ir švarios.

Be šių menkųjų tvarkos ir švaros reikalavimų, Kairys vėliau jokių sąlygų, jokios kontrolės bei kišimosi į "akademijos" reikalus nepareiškė ir sąmoningai ar nesąmoningai "akademiją" visiškai nesidomėjo — mokytojai nematė Kairio, o Kairys nematė "akademijos" mokytojų. Čia pravartu pridurti, kad patalpų reikalu buvo tartasi su "Žiburio" progimnazijos vadovais (kun. Šmulskiu, gyd. Jokantu), kad leistų naudotis klaseimis buv. rusų valdžios gimnazijos erdviose rūmuose, kuriuose "Žiburio" progimnazija jau bu-

APIE GAMTĄ IR ŽMONES

Zuvis ieško kur giliau, žmogus kur geriau

Nėra nieko malonesnio, kaip švelniai šiltą vasaros rytą su artimais žmonėmis automobiliu "bėgti" iš miesto ko toliausiai į užmiestį prisilaikant šūkio "savas pas savą", tikrai žinant, kad naktynė, saulėtas paplūdimys ir pietūs garantuoti.

Pradedant nuo pietų reikia pabrėžtinai pasakyti, jog visų malonumų pagrindas yra "pilnas pilvas", o tas pagrindas jau priklauso nuo žmonių politikos ir motinėls Gamtos nuotaikų.

Važiuojant iš Chicago į Amerikos Lietuvių Palangą, atspirau — į "Junionpiers" akys ryte rija vėsliai augančias, noktančias, sirpstancias ir bręstančias Gamtos dovanas — vyšnias (saldžiasias — trešnes ir rūgštasias, šviesiai raudonas, juodai raudonas ir gintariniai geltonas), vynuogynus, obuolių, slyvų, kriaušių ir "pyčių" (persikų) ir kt. sodus, kurių derlių galima spręsti būsiąnt gerą. Tačiau besigerėjant Michigano vylionančiomis gėrybėmis nereikia pamiršti "duonos mūsų visų dienų — duok mums šiandien". Nuo duonos gausos ar stokos priklausoma visa kita, ypač visų kitų valgomųjų produktų kainos, kurios, nepaisant rekordinio praėjusių metų derliaus, politinio rezultato yra nenormaliai aukštos ir vis dar auga.

Agrikultūros departamentas savo praėjo gegužės mėnesio pranešime pranešavo rekordinius kviečių ir pašarinių pasėlių — sojos ir kukuruzos derlius, kurie pralenksią ir pernykščius rekordus. Tų rekordų pasekmėje atpigėjo maisto produktai, ypač jautiena, kiauliena, paukštiena, pieno ir kepyklų produktai. Bet sekanti, birželio mėnesį tas pats departamentas prabilo pasimistikiškesniu balsu. Siemiet kviečių derliaus būsia 2.07 milijonai (milijardai) bušelių, tai yra 17 milijonų bušelių mažiau kaip pranašavo gegužės mėnesį, nors vis dėlto rekordiniai daug; kukuruzos laukiama 6.7 milijonų bušelių, tai yra trims šimtais milijonų bušelių mažiau kaip spėta gegužės mėnesį, bet vis dar 750 milijonais daugiau kaip pernai. Sojos pupelių laukiama 1.525 milijono bušelių; pernai buvo rekordinis kiekis 1.567 milijono.

JAV Vidurvakarių Kukuruzos Juosta (Corn Belt) šiemet skaudžiai nukentėjo nuo liūtų ir aptvinimų. Žymią dalį kukuruzos pasėlių nunešė su vandens arba prigirdė jau žaliuojančius laukus dažnos smarkios tropikinės liūtys. Žymi dalis nuo

potvynių nukentėjusių laukų buvo atsėta sojos pupelėmis, bet Gamta ir jų nepasigailėjo — dideli atselių plotai buvo "išplauti". Kokių liūčių Vidurvakariuose esame, išgąstingai teko patirti praėjusį sekmadienį vakarop grįžtant iš "Palangos" (Union Pier), kai staiga iš saulėto dangaus į automobilio langus pradėjo iš kažkur nukristi reti, bet dideli vandens lašai ir staiga lyg Danguis užtvankai pralūžus automobilį vandenį paskandino. Vanduo krito tiek tirštai, kad gretimo automobilio nebesimaitė ir langų valytuvai vandens srovėje paskendė ne tik stiklų nebevalė, bet patys sunkiai bejudė. Tai atsitiko jau į Gary sritį įvažiuojant. Žmo nės laimei buvo atsargūs, ir suko į šalikelės, kur sustabė automobilius kantriai laukė liūtį sumažėjant. Bet liūtis padarė taip, kaip niekas netikėjo. Kelis kartus Perkūnui sudundėjus, lietus kaip be įžangos pradėjo, taip be sumažėjimo staiga sustojo ir vos pora mylių pavaziavus Dan Ryan kelias buvo sausas, nė lašo, matyt, negavęs.

Kai toks tvasas prao šia per pasėlių laukus, aišku iš laukų nieko nebelieka. Liūtis metu buvo galima matyti, kaip vėjas vandens bangas nešė greitkelio pylimu lyg valtyje ežeru plaukiant...

Rekordinės dienos Union Piere

Džiugu ir liūdna. Liūdna, kad didžiajai industrijai tiek daug Sandūnų pavertus Gary fabriku tęsinu, visa eilė buvusių puikių vasarviečių Michigano pajėžėmis šiandien beliko tik nostalgikos atsiminimas, nes per pusmylios ilgumo pastatus ir kaminių — kaminėlių "mišką", net atpažinti nebegalima, kur kadaise aukšti kopkaliai stovėjo ir paežerėje mylių mylimais paplūdimiais maudyti vyliojo. Keleto likviduotų vasarviečių n et pavadinimus laikas užuominirinti nusinešė.

Beverly Shores (Lituanika) kaip vasarvietė jau tikrai nuraišyta. Persiformuoja į savyje užsidariusią "vidurinės klasės" gyventojų bendruomenę, kokia iki šiol buvo Dunes Acres, vienieta išlikusi tarp Bethlehem Steel įmonių ir Indiana State Parko.

Neturintis savo nuosavybės Sandūnuose, iš Chicago turi važiuoti keleto dešimtų mylių toliau, į pat Union Pier, kur lietuviškas "elementas" tiek padidėjo, kad nebėra gatvės ar gatvelės, kur nebūtų lietuviškų iškabų, namų, lietuviškų vardų

CICERO

Cicero ALTos skyrius persiuntė centrui Brazinskių gelbėjimo reikalams 375 dol. ir 50 c. Aukų surinko Kazys Žilėnas 128 dol., Jonas Šiaučius 122 dol. ir 50 c., Cicero šauliai aukavo 100 dol. ir Floridos šauliai per pirm. Povilą Mikšį ir centro kasininką Stasį Bernotavičių 25 dol.

Kazys P. Deveikis, senas Cicero gyventojas, nors jau yra virš 86 metų amžiaus, buvo išvykęs į Kaliforniją, į savo sūnų vestuves ir linksmai ten praleidęs laiką laimingai grįžo atgal į Cicero.

Daug mūsų profesionalų ir biznierių turi užmiestiūose įsigiję brangias rezidencijas, bet kad taip gražiai būtų įsitaisę iš savo fizinio darbo, tai sunkiau surasti.

Labai malonu liepos mėn. 4 d. džiaugtis, Andriaus Juskevičiaus vadovaujamoje, Cicero lietuvių bendruomenės suorganizuotoje išvykoje į Lockport — Aniceto Griniaus sodybą.

Grinių šeima ilgus metus gyveno Ciceroje, paskui buvo pirkę kitą nuosavybę, kurią užplūdo spalvotieji ir kartą labai sunkiai Grinių užpuolė sužaloti, tas paskatino Grinius keltis toliau į vakarus, kur įsigytame ūkyje labai gražiai susitvarkė.

Buvo suvažiuavę tautiečių ir iš kitų apylinkių. Kažkas numetė ant tako prokomunistinį vadovėlį Tėvų Nameliai Brangūs ir kas norėjo, galėjo pasižiūrėti, kokiais vadovėliais, per neapsižiūrėjimą, Lietuvių Fondas moko mūsų vaikus.

Ponios Pranskevičienė, Paljo nienė ir Karpusienė labai skanius užkandžius paruošė, o vyrai gėrimus.

Jaunimas turėjo progos gražioje gamtoje pasportuoti, apžiūrėti naminius gyvulius ir net pašaudyti.

Cicero bendruomenės vadovybė buvo nuvykusi aplankyti netoliese gyvenantį prof. Mėčį Mackevičių, bet nerado jo namuose.

S. Paulauskas

lentelių, ir pro atidarytus, o kartais net uždarytus langus nesigirdėtų garsi lietuviška daina ar skardi lietuvių kalba. Praeitą ilgaį savaitgalį čia buvo lietuvių daugiau nei visame mieste buvo kambarių, ir visi buvo patenkinti, tai yra ne tik vasarių, vasarnamių, "kurortų, rezortų" motelių ir hotelių kt. patatų savininkai, bet ir svečiai, vasarotojai — ilgalaikiai bei savaitgalininkai.

J. Pr.

(Bus daugiau)

PRAETIES APYBRAIŽOS

Rašo JONAS VALAITIS

43

Sakytu laiku leidimas iš Vilniaus atėjo. Buvo padėkota lietuviui Kairiui, kuris ne be pasitenkinimo palinkėjo sėkmės. Šiuo būdu buvo pralaužti pirmieji gimnazijos kūrimosi ledai. Neilgai ir nepilčiai tereikėjo garsintis, kad susirinktų tiek įvairaus išsimokslinimo moksleivių skaičius, kad galima būtų ir reikėjo sudaryti 4 grupes, atitinkančias 4 pirmąsias gimnazijos klases.

Kilo mažne nenugalimas reikalas patalpos, kurioje galima būtų pradėti pamokas. Karo metu Marijampolės miestas, padėtas dviejų didžiųjų Suvalkijos plentų — vieškelio (Kauno - Kalvarijos, Kybartų - Prienų) susikirtime, buvo labai išgriautas. Mažne visi pasilikusieji namai buvo užimti vokiečių. Viduryje miesto prie mugių (turgų) aikštės buvo išlikęs nesugriautas dviejų aukštų namas, kurio apatiniam aukšte prieš karą ir karo metu buvo karčiama — užkandinė, o viršutiniame aukšte — kiek didesnis susirinkimų kambarys, kurį marijampolietis vadino "Babarskio sale" pagal namų savininko Babarskio pavardę. Babarskio salėje ir buvo pradėtos 4 grupių — klasių pamokos keturiuose šios salės kampuose. Nors leidimą iš vokiečių valdžios buvo gavę tik J. Valaitis ir A. Valaitienė, bet pamokas čia pradėjo ir mokytojai: A. Lastas, A. Pūdymaitytė, Sirutytė ir kt.

vo įsikūrusi, tačiau pasitarimai buvo be sėkmės. Reikėjo pasitenkinti vokiško karininko Kairio šime reikale didesniu palankumu.

Iš vokiečių okupacinės valdžios dviem mokytojams oficialiai leistų privatinį pamokų susidarę paruošiamieji gimnazijos kursai. Mokinių, mokytojų ir klasių skaičius šiuose kursuose augo. Greitu laiku kursai užaugo iki visų 7 normalinės real. gimnazijos klasių. Dėl to reikėjo susirūpinti jau atskiromis pastoviomis sumanytajai R. gimnazijai patalpomis ir viešuoju jos atidarymu.

Artėjo 1918 m. Kalėdos. Nors atsakymas į ietiktąjį karo valdžiai Vilniuje prašymą leisti atidaryti Marijampolėje realinę mokyklą (gimnaziją) nebuvo dar gautas ir pagal turėtąsias tuomet informacijas nebuvo didelės vilties iš viso teigiamą atsakymą gauti, tačiau padėtis vakarų fronte ir kilusi Vokietijoje revoliucija, privertusi net patį kaizerį Vilhelmą bėgti iš Vokietijos, teikė palankių vilčių.

Susirinkę į pasitarimą R. gimnazijos steigėjai bei paruošiamųjų kursų mokytojai nusprendė skubiai ruošti gimnazijos atidarymą. Buvo nutarta išsinuomoti iš savininko Bialoblackio namus, kuriuose prieš karą buvo privatinė mergaičių gimnazija, išlaikoma vieno aukšto rusų kariškio žmonės Brevern.

Čia karo metu buvo belaisvių stovykla. Dėl to namai buvo aptverti aukšta spygliuotų vielų tvora, langai išdauzyti, vidus išlaužytas ir priterštas. Namai jau buvo tušti, belaisvių juose nebuvo.

Kad šie namai galėtų būti atvesti į pakenčiamą, kiek mokyklai pritiktų, tvarką, reikėjo ir atitinkamų lėšų — pinigų, kurių vos tikta sugrįžę iš tremties gimnazijos steigėjai neturėjo. Be pačių namų taisymo, pinigų reikėjo ir būtiniausiems mokyklai daiktams pasidirbinti bei įsigyti: suolams, stalams, rašomoms lentoms ir kt.

Buvo sutarta ir nutarta atleisdu paruošiamųjų kursų mokinius Kalėdų atostogų, imtis darbo: kas pinigų suradimo, kas namų taisymo, kas mokyklinio inventoriaus parūpinimo. Svarbiausias betgi čia buvo pinigų reikalas. Šiam reikalui buvo išrinkti ir įgalioti trys "kalėdininkai" (adv. L. Ciplijauskas, prov. V. Barlingas, gimn. mokyt. J. Valaitis), kurie vyko į kalmus pas ūkininkus skolin-ti R. gimnazijai pinigų.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE

DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

JOS VISAD RAŠO

TEISYBĖ

TELEF.: PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS

AKIJ, AUSA, NOSIES
IR GYVULIŲ LIGOS

2858 W. 63rd Street

Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ

6442 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building) Tel. LU 5-6446

Antrąs ofis —

8007 WEST 83rd PLACE
JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500

Prima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPIMŲ TAKŲ
CHIRURGIJĄ

Telef. 495-0533

Fox Valley Medical Center

860 SUMMIT ST.

ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET

Ofisai: HEMlock 4-5849

Resid.: 388-2233

OFISO VALANDOS:

Pirmadienis ir ketvirtadienis, 1-7 val.
antradienis, penktadienis nuo 1-5, trečiadienis, šeštadienis, 9-12 val.

Res.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ

6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti 31-0001.

DR. NINA KRAUCEL - KRAUCELIUNAITĖ

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ

2750 WEST 71st ST.

Telef.: 776-3717

Neatsiliepiau — skambinti 846-3900

Valandos pagal susitarimą.

Ofisai: HE 4-1818

Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.

2454 WEST 71st STREET

VALANDOS: Pirmadienis, antradienis, ketvirtadienis ir penktadienis nuo 3 iki 7 val. popiet.

Kiti laikai tik susitarus.

Trečiadienis uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI

2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".

Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadienį.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, POSLES IR
PROSTATOS CHIRURGIJĄ

2656 WEST 63rd STREET

Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų, ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.

Ofisai: 776-2880

Naujas rez. telef.: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Sandra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS

Ofisai: 2652 WEST 59th STREET

TEL.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį, penktadienį ir šeštadienį 9-12 val. vak.

Seštadienį 9-12 val. vak. ir kitu laiku pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET

Ofisai: HEMlock 4-2123

Resid. telef.: Gibson 8-6195

Prima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telef. HE 4-2123.

Jei neatsiliepia, tai telef. GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandžiai. Speciali pagalba kojomis (Arch Supports) ir t. t.

Val.: 9-4 ir 6-8, Seštadienis 9-12 val. vak.

2850 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629

Telef.: PROspect 6-5084

Stultu atikuando Sapientes (ir kvailys kartais būna gudrus).

WEATHER FORECAST and Fire Danger Rating

Our wildlife has no defense against the careless use of fire. So please follow Smokey's ABC's: Always hold matches till cold. Be sure to drown all campfires, and the ashes, and drench them again. Crush all smokers dead end.

Please! Only you can prevent forest fires.

ALT Informacija

Rems lietuvių pastangas atgauti laisvę

Kongreso atstovas R. A. Sarasin "Congressional Records" birž. 18 d. n-ry išspausdino savo kalbą Waterbury, pabrėždamas savo pasižadėjimą remti lietuvių pastangas siekiant Baltijos kraštų išlaisvinimo. Pakartotinai išspausdino pasiūlymą kongresui rezoliucijos, kad Saugumo Konferencijoje jokių būdu nebūtų pripažintas Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių įjungimas į Sovietų Sąjungą.

Washington prieš kolonializmą Lietuvoje

Ryšių su baidijų birželio mėnesio minėjimu JAV kongreso atstovas P. Fannin pasakė kalbą, kuri buvo išspausdinta "Congressional Records".

GRADINSKAS

VANDUO NEBEGA IŠ GERŲJŲ EMERSON VESINTUVŲ: JIS IŠGARINAMAS.

2512 W. 47 ST. — FR 6-1998

GUŽAUSKŲ

GELES VISOMIS PROGOMIS
BEVERLY HILLS GELINČIA

2443 WEST 63rd STREET

Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Leidimai — Pilna apraudo
ZEMA KALNA

R. SERENAS

2047 W. 67th Pl. WILbrook 5-8063

GELININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandom
gražiausias gėles ir vainikai antkapio papuošimui ir sezonines kapams gėles.

ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)

5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

MOVING

Apraudo perkraustymas
iš įvairių atstumų.

ANTANAS VILIMAS

823 West 34 Place

TEL.: FRONTier 6-1882

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS

Visos programos iš WOPA,

1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 11-12 val. ryto. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

Telef.: HEMlock 4-2413

7189 So. MAPLEWOOD AVE.

CHICAGO, ILL. 60629

FOREST FIRES HURT OUR FOREST FRIENDS

Our wildlife has no defense against the careless use of fire. So please follow Smokey's ABC's: Always hold matches till cold. Be sure to drown all campfires, and the ashes, and drench them again. Crush all smokers dead end.

Please! Only you can prevent forest fires.

31901

31901

31901

31901

31901

31901

31901

31901

31901

31901

31901

31901

31901

31901

31901

31901

31901

31901

VI. 17 ir kur pabrėžiant, jog Lietuvoje laikas išlaisvinti Lietuvą iš komunistinio kolonializmo. Toliau jis kongrese išskėlė: "Jau laikas užbaigti tuos išimtinai didelius muitus, uždedamus dovanoms, siunčiamoms giminėms ir draugams į Baltijos valstybes. Laikas dabartinės 5dienų turistines vizas pakeisti ilgesniam laikotarpiui... Laikas nuversti užtvartas, kurios suvaržo lietuvių išemigravimą į kitus kraštus". Kalbą užbaigė reikalavimu žmoniškumo elgesio iš Sovietų Sąjungos pusės ir reikalavimu Lietuvai ir kitas pavergtas tautas išlaisvinti iš tos priespaudos.

Kongrese reikalauja Lietuvių žmoniškų teisių

J. Eiberg JAV kongrese ryšium su didžiųjų tremimų minėjimu pasakė kalbą, kurioje reikalauja Lietuvoje grąžinti žmogaus teises. Pažymi, kad lietuviams atimtos politinės laisvės ir tūkstančiai žmonių ištremti į Sibirą. Jo kalba, drauge su reikalavimu Lietuvai laisvės, išspausdinta "Congressional Records" VI. 17.

Parama Amerikos Lietuvių Kongresui

I Amerikos Lietuvių Tarybos centre būstinę jau pradėjo plaukti finansinė parama Amerikos Lietuvių Kongresui. Amerikos Lietuvių Tarybinė Sąjunga pirmoji atsuntė šimtą, užsakydama išsilaus lapą sveikinimui kongreso programos knygoje. Iš pavienių — pirmoji J. Rotko atsuntė dešimkę.

Baltijos valstybių laisvės šauksmas

Besistengdama pėteikti pasauliui Baltijos valstybių laisvės šauksmą, Amerikos Lietuvių Taryba parūpino prof. J. Eretto knygos "Forgotten. Balts" anglišką vertimą, kurį atliko Ohio univ. prof. dr. A. Micklinas. Leidinys išpūdingas. Jis išsuntinėtis Altos skyriams, pasiuntinybėms, konsulatams, siuntinėjamas JAV kongreso nariams, 250 kopijų pasiųsta Balzeko Lietuvių kultūros muziejui, kuris išplatins bibliotekoms. Pasiųsta laikraščiams,

Lietuvos pasiuntinybei Urugvajuje 25 egz., Venecuelos Liet. Bendruomenei 30 egz. Austrijos lietuviams per atsilankiusį į JAV p. Adomaitį ALTa pasiuntė 15 genocido parodos katalogų.

Amerikos Lietuvių Kongresus bus televizijoje

Didelis lietuvių draugas Irwing Lewin, kuris kiekvienais metais užleidžia savo radijo pusvalandį lietuviams Vasario 1 minėjime, pranešė atsigabensį į Amerikos Lietuvių Kongresą TV 7 tinklo reporterį, kad galėtų nufilmuoti ir amerikiečiams parodyti Lietuvių Kongreso eigą.

Itakinga parama Lietuvai

Kongresmanas P. H. B. Freilinghuysen, vyresnysis respublikonų kongresmanas Užsienio reikalų komitete, atsuntė Amerikos Lietuvių Tarybos pirm. dr. K. Bobeliui raštą, kad jis remia Altos akciją dėl Lietuvos išlaisvinimo ir daro pas-

tangų, kad būtų išlaisvintas Simas Kudirka. Thomas E. Morgan, kongreso užsienio reikalų komiteto pirmininkas, atsuntė Amer. Liet. Tarybos pirm. dr. K. Bobeliui raštą, pranešdamas, kad jis seks Simo Kudirkos reikalą ir, jei reikės, imsis atitinkamų žygių.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

Šiemet lankęsi okupuotoje Lietuvoje ir Palangoje labai stebisi, kad svetimaudiai baigia šį gražųjį mūsų pajūrio kurortą užviešpatuoti. Nepaprastai daug vasarotojų ir retai kur begirdėti lietuvių kalba.

Senioje Palangoje, kur buvo miesto ganyklos, prisodinta pušelių, o į jūros pusę pristatyta namų ir pravesios gatvės. Kapinės iškeltos į šventąją. Kas nori, savo numirusius gali išsikelti į naujas kapines. Dar leidžiama bet jau pasremia Altos akciją dėl Lietuvos išlaisvinimo ir daro pas-

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Aleksandro Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kaina \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiavę lietuviai, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikiškų, socialistų, laisvamanų ir kitų organizacijų atlikti darbai, išteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Order.

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS
vardu ir pasiųsti:
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

LIETUVOS VARDŲ KILMĖ

Daugelis nori patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, bet mažai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi senuose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas.

Juozas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, peržiūrėjo labai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis nurodė kiekvieno žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 psl. knygėlę, pavadintą LIETUVOS VARDŲ KILMĖ. Minkšti viršeliai, kaina \$2. Knygėlę jums bus pasiųsta, jei du dolerių atsiųsite šiuo adresu:

NAUJENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

At Space and Rocket Center... Spider-like Lunar Module Now On Public Display

TRANQUILITY BASE, HUNTSVILLE, ALA. — A 16-ton "spider" wrapped in gleaming gold foil is giving visitors to the Alabama Space and Rocket Center a close-up, real-life view of the lunar module which most people have previously enjoyed only through television cameras on the surface of the moon.

The "spider" is the Lunar Module, the space ship that carries astronauts from lunar orbit to the moon's surface. It's the latest—and perhaps the most exciting—addition to the world's largest exhibit of space equipment.

Director Edward O. Buckbee is quick to point out that this particular Lunar Module hasn't been to the moon, because the modules used for actual lunar landings are still there.

The lower portion of the vehicle stays on the surface, serving as a launch pad when the upper portion takes the astronauts back to the command ship in orbit. And the upper portion is later jettisoned, crashing back into the surface of the moon.

But the weird vehicle now on display here is the real thing in most other respects. Used in testing at Cape Kennedy, the 23-foot high module is covered in many areas with the actual gold foil used to ward off the sun's rays and control heat. The parts not covered are black, for heat absorption.

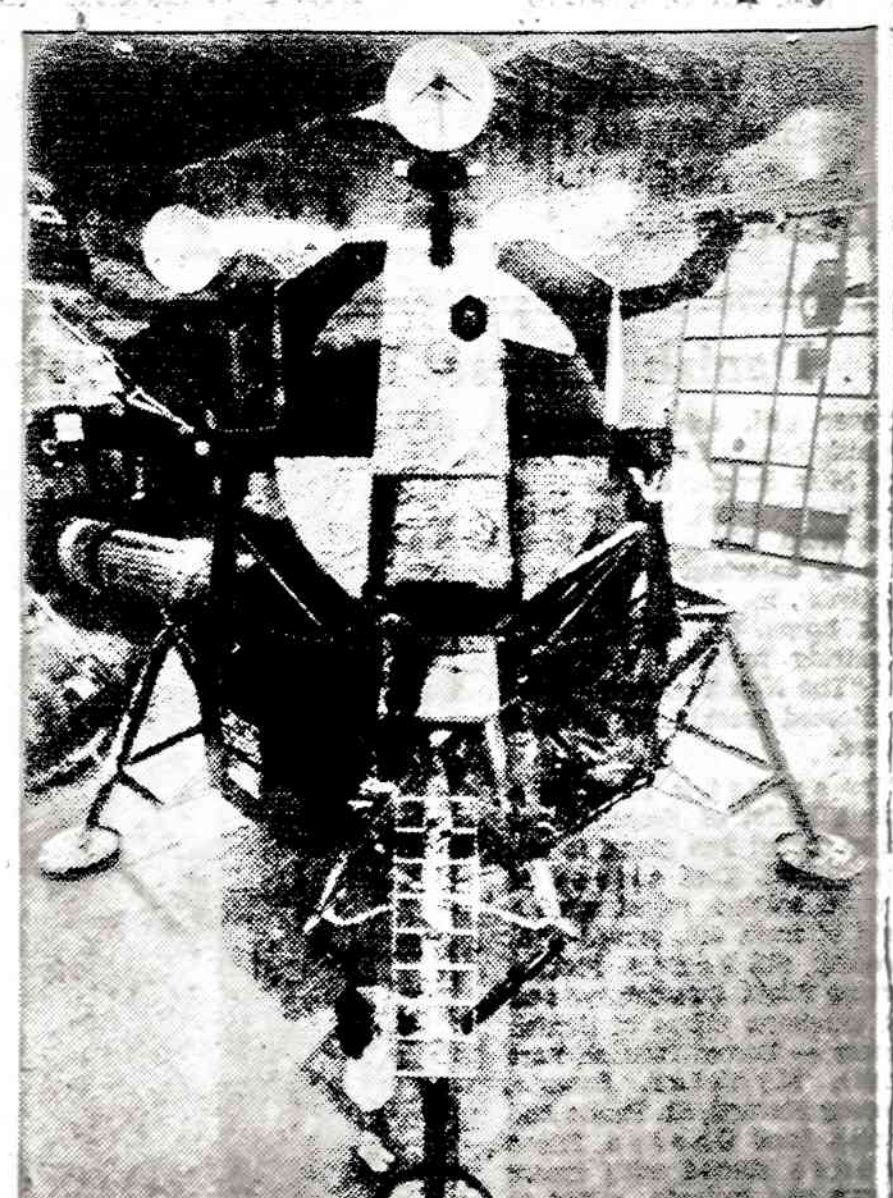
Mr. Buckbee said small souvenir samples of the gold foil are being given away free as long as the supply lasts, and may be obtained by writing to the Center.

Sitting on four spindly legs, the Lunar Module looks like something out of science fiction, with its six antennas and 18 rockets. The actual space ship contains about a million individual parts and 25 miles of wiring.

The Lunar Module, despite its ungainly appearance, is considered the first true manned spacecraft because it is designed to operate only in space. Other spacecraft are designed for re-entry into the earth's atmosphere.

On the moon, it serves as a base of operations for lunar exploration, and the crew compartment is pressurized so that the crew may function in shirt-sleeves.

The Lunar Module built by the Grumman Aerospace Corporation for NASA's Manned Spacecraft Center is now on display in the large indoor exhibit area of the Space and Rocket Center, a 20-million dollar fa-

Young "astronaut" gets encouragement in making "giant step" from Lunar Module.

ality which is open year-round to the public.

The Center also includes the only Apollo-Saturn V moon rocket on display to the public, as well as many other pieces of space hardware and rockets. It has a number of facilities that permit visitors themselves to experience the sensations of "being the astronaut."

For complete information about the exhibits, and a souvenir sample of the actual gold foil used to wrap the Lunar Module, write to Alabama Space and Rocket Center, Tranquility Base, Huntsville, Alabama 35894.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Neduosiu miego savo akims, savo akių vokams snaudulio, kol nesu-rasiu vietą Viešpačiui". — Psa. 132:4, 5.

Kaip Dovydo širdyje buvo karštas noras surasti vietą ir pastatyti šventyklą, taip ir Viešpaties žmonės, tikrieji Kristaus pasekėjai šiuo laiku rūpinasi Viešpaties karalystės reikalais. Dabar laikas surasti ir surinkti pri-gyminio pramonės aukšą, sidabrą ir brangius akmenis, iš kurių ateityje bus pastatyta tikroji, dvasinė, gyvojo Dievo bažnyčia. Dabar laikas su-rinkti šilifuti ir prirengti gyvus akmenis, tikruosius ir pilnai pasisventusius Kristaus pasekėjus, įvairioms ateities pareigoms Dievo šventykloje. Dabar mes, kaip gyvi akmenys, esame drauge statomi, kad būtumėm Dievo bustas dvasioje.

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gavusite nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

ŠV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWnhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai

MAZEIKA & EVANS

6345 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS

GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ISTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijų

AMBULANCE
PATARNAVI
MAS DIENA
IR NAKTĮ.

TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

IS CHICAGOS IR APYLINKIU

SILTA VASARA

Jei tokie rekordai kartosis iki liepos mėnesio pabaigos, tai šiemet būsim turėję šilčiausią vasarą, kur neretai ir rugsejo pabaigoje pasitaiko kad termometrai rodo arti šimto.

Iki šiol karščiausia diena Chicagoje skaitoma praeito liepos 9 d. Tą dieną prie Midway aerodromo būta 98 laipsnių aukščiau nulinio Fahrenheito. Tai buvo oficialiai, o neoficialiai jau tris dienas iš eilės Chicagoje patikimi termometrai rodė po 99 laipsnius.

Tokiam miestui kaip Chicago karštos, tvankios dienos yra tikra ryškė. Liepos 9 d. (antradienį) ne vien temperatūra, bet ir tarša buvo rekordinė.

Miesto orui nuo taršos ginti pliečių organizacija Clean Air Coordinating Committee praneša, kad nepaprastai tirsta oro tarša antradienį teršė ne tik visą miestą, bet ir visą Illinois valstiją. Tarša daugiausia kildusi iš milijonų automobilių išgaravimų. Minėtoji organizacija perspėja tokiame ore kuo mažesniai būti lauke.

TORNADŲ NUOSTOLIAI

Federalinės valdžios įstaigų apskaičiavimu, tornadai ir audros su potvyniais šiemet pridūrė nuostolių mažesniai už \$90 milijonų ir ta suma sparčiai didėja. Prezidentas Niksonas visą eilę apskriečių Illinoisui pripažino reikalingais pagalbos.

PLESIKAI NEBETURĖS KĄ PLEŠTI

Dvi Chicago taksų kompanijos — Checker Taxi Co ir

Yellow Cab Co. įrengia savo automobiliuose seifus, kurie ištušinami tik taksistams. Grįžus į savo garažus. Seiforiai gražoms galėsi turėti ne daugiau kaip \$5. Pirmieji 170 taksistų jau važinėja miesto pietinėje dalyje, kur daugiausia būna kriminalo. Rezultatai esą geri. Taksistų apipėjimas toje miesto dalyje sumažėjęs iki minimumo. Šiemet plėšikai nužudė "dar tik" du taksistus.

Checker kompanija turinti 1,500 taksistų, o Yellow Cab Co. — 2,100.

TURĖS BŪTI DAUG GRYBŲ

Praeitais pavasaris ir vasaros pradžia rodo, kad šiemet turėtų būti daug grybų, tad patartina meškeriojams keisti "hobby" į grybininkus. Vargu yra kitas toks malonus sportas kaip grybavimas! Žymų grybautojų dalis prisipažįsta ne tiek mėgti grybus valgyti, kiek juos rinkti!

Lenkų spauda rašo, kad slavai ypatingai mėgti grybus, ypač lenkai ir čekai. Aplenkta ukrainiečiai, kurių miškų saugonėse aplinkui Chicago rudenį prisirenka "pilni krūmai". Bet visos slavų gentys vargu gali lygintis su lietuviais, kurių grybų sezonas metu sutikti arba lietuviškai švilpaujant išgirsti galima net kelintoje valstijoje, ypač Michigane ir Wisconsin.

Kandžių motina teisme

Kadaise Rusijos valstiečiai sakydavo: — Kur teismas, ten teisė. Taip atsitiko ne tik Rusijoje, bet ir Ispanijoje.

1540 m. tūlas labai gražas kilimo savininkas padavė kandinį teismą už jo kilimo sugadinimą. Guinamarano miesto teisėjas Corrector Portillero svarstė šią bylą ir pripažino kaltas kandinį, nubaudė jas mirties bausme perplaukiant gerkles. Be to, teisėjas nusprendė uždrausti kandžių egzistenciją visoje Ispanijos karalijoje.

Modernių laikų advokatai ir teisėjai būtų pakreipę bylą visai kitaip ir tą gražiąją plaštakę — kandinį išteisi, nes ne jie eda drabužius ir kilimus, o tik jos vaikai, išsiritę kirminėliais iš jos ten padėtų kiaušinių...

— Dail. Janina Marks vasarai išvyko į Michianą apylinkę, New Buffalo, Mich. Jonas Kreivėnas visą liepos mėnesį bus Neligh apylinkėje, Nebraskos valstijoje. R. Šerėnas išsikėlė į Burbank, Ill. Verslo raštine liko senoje vietoje, Chicagoje.

TRUMPAI

— Juozas Tautaitis, Ph. D., Gary, Indiana jau kuris laikas yra išėjęs pensijon, bet liko veiklus visuomenėje bei spaudoje, palaikydamas ją raštais, prenumeratomis ir dovanomis. Prateidamas prenumeratą tarp kitko rašo: "Džiaugiuosi galėsi užsimokėti ir dar 8 dol. auką skirti jūsų laikraščiui, kurį taip įdomiai tvarko redaktorius". Vajaus komisija nuosirdžiai dėkoja Dr. J. Tautaiti už komplimentus ir už dovaną laikraščio parantai.

— Chicago lietuvių skaito ir remia Naujienas. Stasys Tuškevičius iš Marquette Parko apylinkės, prateidamas prenumeratą atsiuntė vajui 3 dol. Tos pat apylinkės Kazys A. Kebulis atsiuntė 2 dol. Antanas Bertulis iš Pilzen apylinkės atsiuntė 3 dol. Visiems rėmėjams Naujienų vadovybė nuosirdžiai dėkoja. Visi skaitytojai yra prašomi remti Naujienas ir jas platinti. Visi lietuviai kviečiami su jomis susipažinti ir užsakyti.

— Motiejus S. Schlickis, Hendersonville, Pa., prateidamas prenumeratą, tarp kitko rašo: "Jau baigiu 81 metus ir visokios kvarabos puola. Tenka važinėti pas daktarus į Pittsburgą apie 30 mylių. Anksčiau gyvenau Chicagoje ir Gary, turėjau giminį ir draugą, bet dabar nežinau ar jie gyvi... Sveikinu jus su 60 m. sukaktuvėm. Kai Naujienos ateina, tai ir man o akys dar šiek tiek prasviesėja. Linkiu jums ir Naujienoms dar ilgai nešti šviesą lietuviams".

— Darius ir Girėno žygis per Atlantą ir 41-mos mirties metinės bus minimi šį sekmadienį, liepos 14 d. 2 val. Lithuania Plazoje, prie Dariaus — Girėno paminklo, 67ta ir California Ave. Iškilmes ruošia Amerikos Legiono Dariaus — Girėno postas. Ben Pocius yra rengėjų komiteto pirmininkas. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti.

DR. KAZYS GRINIUS ATSIMINIMAI IR MINTYS

II tomas, 1962 m. Gražias viršelias. Kaina \$5.00. Išleido Dr. Kazio Grinio Komitetas. Knyga galima nusipirkti "Naujienose" už \$5.00, užsakant pastu reikia pridėti 25 centus pašto išlaidoms apmokėti. Taip pat galima įsigyti ir pirmąjį "Atsiminimų ir minčių" tomą (neišėjęs) už \$2.00.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street — Chicago, 60608

— SLA 228 Vyrų Kuopos vadovybė Chicagoje per savo centrą ir tiesioginiai dalyvauja Amerikos Lietuvių Tarybos vadovaujamoose darbuose Lietuvos ir lietuvių naudai. Vienas iš svarbiausių darbu yra nuolaties ieškoti draugų ir sąjungininkų siekiant Lietuvai laisvės Tuo tikslu SLA 228 kuopos metiniame Lietuvių festivalyje — gegužinėje visi lietuviai bei kitataučiai galės susipažinti su 12 tautybių būdingais valgiais ir gėrimais, kad ta daugystė nuolaties augtų, kad geriau pažindami vieni kitus galėtume sudaryti ir išlaikyti stiprią koaliciją, kurioje dalyvautų ne tik vyršūnės, bet ir visi žmonės, kurie sudaro didžiausią jėgą. Tas festivalis — gegužinė bus liepos 21 d. Polonia Grove, 4604 Archer Ave. Visi lietuviai yra kviečiami gausiai dalyvauti.

— Chicago Jūrų šaulių Gen. Daukanto kuopa dalyvaus Wisconsin Lietuvių Dienos šventėse ir Pavergtųjų Tautų minėjimo apeigose šį sekmadienį, liepos 14 d. Kenošos mieste Sv. Teresės Lietuvių parke. Jie jau anksčiau tose šventėse dalyvo yra laukiami ne tik lietuviai, bet ir Amerikos Legiono taip pat kitų patriotinių organizacijų, su kurių vadovybė ir nariais jie užmezgė ryšius.

— Motiejus D. Thomas, Riverside, Calif., sužinojęs apie jubiliejinių metų platinimo vajų, užsisakė Naujienas 6 mėn. Naujienų vadovybė dėkoja naujam skaitytojui M. Thomui už dėmesį, taip pat tiems asmenims, kurie supažindino su Naujienomis ir padarė teigiamą įtaką.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS
DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS - VALDYMAS - NOTARIATAS - VERTIMAI

VISU RCSIU DRAUDIMO AGENTORA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

DIDELIS SKLYPAS, 5 kamb., būgalo, 63 ir Whipple. Retas pirkiny nebrangiai.

2 PO 6 SU 3 MIEGAMAIŠ. Švarus, geras, teisinga kaina. Marquette Park. Puiki proga lietuviui.
4 PO 5 ANT 40' sklypo Marquette Parko apyl. Naujas šildymas. Reikia sutvarkyti palikimą.
PENKI BUTAI IR 2 BIZNIO PATALPOS. Gražus namas Marquette Parko centre. Palikimas — reikia skubiai parduoti.

ŠIMAITIS REALTY

Tel. 436-7878
2951 W. 63rd St. (prie Sacramento)

A. TVERAS LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES

Pardavimas ir Taisymas
2645 WEST 69th STREET
Tel.: R.Epublic 7-1941

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

HELP WANTED — FEMALE Darbininkų Reikia

GENERAL OFFICE
Nat'l detective agency needs girl for interesting, variable office assignments in suburban office who can type min. 50 wpm. Annual salary \$7,280 with salary reviews scheduled twice a year. Advancement opportunities, many fringe benefits. Interviewing 9 a. m. — 5 p. m. Monday thru Friday.

PINKERTON'S INC.
4415 W. Harrison Hillside, Ill.

♦ Kas žlugdė ir žlugdo lietuvių tautą. Tai naujai išėjusios A. D. Kizlio Kizlaičio 127 puslapių knygos pavadinimas. Jos kaina \$2.25. Autorius, recenzuodamas V. Žemaičio vandenvardžius ir piliakalnius, gvildena istorinius ir šių dienų lietuvių tautinės sąjūdys aspektus. Nurodo būdus, kaip išsilaivinti iš užgožusios svetimųjų dvasinės vergijos ir medžiaginio išnaudojimo.

NAUJIENOSE galima gauti tik po vieną knygos egzempliorių, atsiuntus nurodytą sumą čekį tokiu adresu: NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

TIK ARTI SAVUJŲ

LIUKSUS REZIDENCIA didelei šeimai. 3 miegamieji. Parketo salonas, valgomasis ir darbo kabinetas. Balconas. 3 vonios. Centr. air-cond. Irenetas pobūviams beismantas. 2 auto mūro garažas. Virš 60 pėdų lotas. Prie parko. \$38,000.

16 METU 3 BUTU gelsvas mūras ir 2 auto mūro garažas. Atskiri raudontai šaldymai. Graži nuosavybė Marquette Parko. \$49,000.

SAULETAS 6 KAMBARIU MORAS. Irenetas beismantas. Centr. air-cond. Garažas. Prie parko. \$25,500.

\$8,000 PAJAMU METAMS duoda geras mūro namas prie mūsų ofiso. Iš naštės paimsite už \$40,800.

BEVEIK NAUJAS švarus 5 1/2 kambarių mūras arti Western ir Marquette Road. \$17,900.

1 1/2 AUKSTO MORAS ir 2 auto mūro garažas. Irenetas sausas beismantas. Arti Maria Hs. \$28,000.

DIDELIS OCTAGON 6 kambarių mūras ir 3 kambariai beismantas. Platus lotas. Garažas. Arti ofiso. \$22,000.

2 BUTU MORAS ir 2 auto garažas. Modernios virtuvės ir vonios, naujas gazu šildymas ir elektra, arti Paramos. \$28,800.

VALDIS REAL ESTATE

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS TVATRS DRAUDIMAI NAMŲ IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS - PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irenatū mieste ir užmiesty naujus ir nerstatuotus visus rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning vandens boilerius ir stovų rinas (ratters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ZUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

M. A. ŠIMKUS

Real Estate, Notary Public, INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450
Beto daromai ir liudijami vertimai pildomi pilietiškes pareiškimai ir kitoki blankai.

D. E. M. S. I O

\$2—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI Tikslai \$104 metams automobilio Liability apdraudimas. Kreiptis: A. LAURAITIS 4445 So. ASHLAND AVE. 523-8775

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632 Tel. YA 7-5980

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

A. G. AUTO REBUILDERS

Cia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusiu darbininku. Kainos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5888
Anteetas Gerbačiauskas, sav.

BIZNIERIAI KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE" — TURI GERIAUSIA PASISEKIMĄ BIZNYJE

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Cosmos Parcels Express Corp.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Ivairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, dolieriniai Certifikatai.
V. VALANTINAS

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. KONCIAUS knyga
ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS
404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.
Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei prisiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:
NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Danish Cheese Helps Entertainer Entertain

Cover girl, actress, contest winning beauty Sivi Aberg, former Miss Sweden in the Miss Universe Pageant, leads a busy Hollywood life but still finds time to entertain friends and relatives in her Hollywood Hills home. She is currently appearing in "The Teachers" and "The New Treasure Hunt" syndicated weekly TV game shows.

Her secret is in using a simple buffet of Scandinavian finger foods. The menu is uncomplicated. Thin slices of smoked salmon rolled with a sprig of fresh dill, served with Swedish dill sauce. Pickled herring fillets, Swedish rye and flat crackers. Cubes of Danish Cheese — Esrom (Danish Port Salut), Mynter, Samsoe, Creamy Havarti, St. Paulin and Danish Blue Cheese. Pitted prunes stuffed with cream cheese and walnuts, rolled in confectioner's sugar. Deviled eggs topped with domestic red salmon caviar, both for flavor and colorful garnish.

This is followed by a hot dish such as "Danish Baked Spaghetti" which is a fairly easy recipe to put together and is a real crowd pleaser.

DANISH BAKED SPAGHETTI
1/2 pound (2 cups loosely packed) Danish Esrom, Tybo or Havarti cheese
1 can (1 pound, 12-ounces) whole peeled tomatoes
1 can (15-ounces) tomato sauce
2 teaspoons oregano
2/3 teaspoons marjoram
Salt and pepper for seasoning
as desired
Butter or margarine for sauteing
1 cup chopped onion, sauteed
1 cup diced celery, sauteed
2 cloves garlic, finely minced

6 medium-large mushrooms, sliced lengthwise and sauteed
Half of an 8-ounce package #2 regular spaghetti, high in protein
Shred Danish cheese and set aside.

In an oven type covered casserole, about a 3 quart size, empty canned tomatoes, tomato sauce and add herbs, salt and pepper. Let simmer on medium-low heat.

In a skillet add enough butter or margarine for sauteing chopped onion, celery, garlic and mushrooms. Add to tomatoes and bring to a boil, stirring to break up the tomatoes. Add shredded cheese and blend into sauce.

When boiling point is reached, add the spaghetti, broken in half. Stir well in one direction. Cover and place in a 300 degree oven. Bake slowly 45 to 60 minutes. Before serving check for seasoning, such as salt. Makes 6 servings.

Note: Double recipe for a crowd and use a larger skillet.